

2. ZELENI FESTIVAL KARLOVAČKA ZELENA PRIČA

25. lipnja 2021. od 10:00 do 17:00 sati

Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić"
Ljudevita Šestića 1, Karlovac

ZVJEZDANO
LJETO 2021

Ove se godine u organizaciji Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ po drugi puta održava „Zeleni festival – Karlovačka zelena priča“.

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ od 2015. godine aktivno sudjeluje u nacionalnom projektu „Zelena knjižnica“ s ciljem edukacije stanovnika o mjerama sigurnosti od negativnih klimatskih promjena i o njihovojo prevenciji. „Zeleni festival – Karlovačka zelena priča“ još je jedan vid promicanje „zelene“ *agende* svojim korisnicima, građanima grada Karlovca i svim zainteresiranim ljudima.

Ovogodišnji Zeleni festival organiziran je u okviru Zvjezdanog ljeta 2021., a provodi se u tri programska dijela.

U prvom će se dijelu održati stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem na temu promjena u prirodi nastalih pod utjecajem prirodnih katastrofa i čovjeka; izložba speleo fotografija „Svemir pod nogama“ uz stručno vodstvo autora Dinka Stopića (pod pokroviteljstvom National Geographica Hrvatska); predstavljanje knjige „Divlja priroda Hrvatske“ autora Gorana Šafareka, biologa, publicista, istraživača, fotografa i snimatelja; te predstavljanje posterskih izlaganja na temu „Knjižnice i zaštita okoliša“ i izbor najboljeg postera. U okviru stručnog dijela festivala sudjeluju pozvani predavači, stručnjaci iz područja geologije, speleologije, biologije, knjižničarstva i drugih znanstvenih i društveno-humanističkih disciplina, koji kroz stručna izlaganja pokušavaju dati odgovore te pružiti smjernice za poticanje multidisciplinarnog suradnje u provedbi programa u zelenim knjižnicama te podizanje svijesti o ekologiji.

U drugom dijelu održat će se Sajam poljoprivrednih proizvoda OPG-ova Karlovačke županije i predstavljanje institucija i udruga koje se bave ekologijom te promiču zaštitu i očuvanje okoliša.

Treći dio predviđen je za najmlađe uz pričaonice i radionice sadnje bilja.

2. Zeleni festival – Karlovačka zelena održava se u okviru Godine čitanja 2021., uz finansijsku potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Grada Karlovca i Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ te u suorganizaciji s Turističkom zajednicom grada Karlovca, Javnom ustanovom Aquatika – Slatkovodnim akvarijem Karlovac i National Geographicom Hrvatska.

Programski i organizacijski odbor: Martina Barišić, Tatjana Basar, Sanja Graša, Miroslav Katić, Vedrana Kovač Vrana, Anita Malkoč Bišćan, Jasmina Milovčić, Mario Šimić i Gabrijela Vine.

Moderatorice stručnog skupa su Lidija Šajatović i Anita Malkoč Bišćan.

PROGRAM

od 9:00 do 10:00 sati – Registracija i prijava sudionika stručnog skupa

od 10:00 do 17:00 sati – **Sajam poljoprivrednih proizvoda OPG-ova Karlovačke županije i predstavljanje institucija i udruga koje se bave ekologijom te promiču zaštitu i očuvanje okoliša** (Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac; Veleučilište u Karlovcu; Zelenilo Karlovac; Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode (Eko Pan); Naklada Šumek, obrt za pisanje, ilustriranje, kreativnu edukaciju i izdavaštvo)

od 10:00 do 10:15 sati – Službeno otvorenje

od 10:15 do 12:45 sati – **Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem na temu promjena u prirodi nastalih pod utjecajem prirodnih katastrofa i čovjeka**, pozvana izlaganja:

1. **Ribe hrvatskog podzemlja**, dr. sc. Goran Jakšić, Javna ustanova Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac (10:15 – 10:45)
2. **Voda u podzemlju krša**, izv. prof. dr. sc. Neven Bočić, Zavod za fizičku geografiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (10:45 – 11:15)
3. **O seismologiji i potresima (u Hrvatskoj i knjižnicama)**, doc. dr. sc. Iva Dasović, Geofizički zavod Andrije Mohorovičića, Geofozički odsjek Pridodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (11:15 – 11:45)
4. **Knjižnica Šentvid – koncept zelene knjižnice**, mag. Ana Zdravje, voditeljica Knjižnice Šentvid, Gradska knjižnica Ljubljana (11:45 – 12:15)
5. **Edukacija kao osnova funkcionalnog sustava zaštite prirode**, dr. sc. Leopoldina Dačić, prof. biologije, Javna ustanova Natura Viva za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije (12:15 – 12:45)

od 12:45 do 13:15 sati – Pauza

od 13:00 do 14:00 sati – **Radionica sadnje sukulenata u posude isprintane 3D printerom I.**, sudjeluju djeca s Odjela za djecu predškolskog uzrasta, radionicu vode Ivana Francišković Olrom, Ivana Mihalić i Mario Šimić

od 13:15 do 13:45 sati – **Izložba speleo fotografija „Svemir pod nogama“ uz stručno vodstvo autora Dinka Stopića**, dipl. ing. građevine, speleologa; pod pokroviteljstvom National Geographic Hrvatska, Izložbeni salon „Ljudevit Šestić“, (postav se može razgledati od 25. 6. do 9. 7. 2021.)

od 13:45 do 14:15 sati – **Predstavljanje knjige „Divlja priroda Hrvatske“ autora Gorana Šafareka**, biologa, publicista, istraživača, fotografa i snimatelja

od 14:15 do 15:30 sati – **Posterska izlaganja na temu „Knjižnice i zaštita okoliša“ te izbor najboljeg postera** (članovi prosudbene komisije: Margarita Maruškić Kulaš, Darka Spudić i Jasmina Milovčić)

1. **Zeleni knjižničari posluju zeleno**, Jasmina Sočo i Blaženka Klemar Bubić, Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

2. **Zeleni knjižničari posluju zeleno II**, Lana Zrnić i Elvira Gotal, Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
3. **Reciklirajmo da ne izumremo!**, Melita Nađ, Katarina Jukić i Andreja Grošelj, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
4. **Za(sad) za budućnost - Zeleni kutak za zelenu pismenost**, Daniela Skoković i Mladen Majstorović, Narodna biblioteka Požega, Srbija
5. **Volim prirodu**, Silvija Turk i Blaženka Mavrić Vndlja, Gradska knjižnica Samobor
6. **Zelena knjižnica za zeleni grad**, Martina Barišić i Anita Malkoč Bišćan, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac
7. **Zelena knjižnica za zelenu pismenost**, Kata Laštro, Brina Zabukovnik Jerič i Vlado Vrbič, Knjižnica Velenje, Slovenija
8. **Zelena knjižnica u Šibeniku u razdoblju koronavirusa**, Melinda Grubišić Reiter, Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik
9. **Zelenih pet za knjižnicu i svijet**, Božica Knežević i Mirta Pucek, Dječji vrtić Grigora Viteza, Zagreb
10. **Prijavi šporkulju!**, Olivera Tadić i Majda Milevoj Klapčić, Srednja škola Mate Blažine Labin
11. **„Zeleno“ obrazovanje zajednice i učenje od zajednice u školskoj knjižnici**, Jasna Milički, Osnovna škola Marija Bistrica, i Ana Sudarević, Osnovna škola Dubovac, Karlovac
12. **re-Book, male zelene slobodne knjižnice**, Majda Milevoj Klapčić, Knjižnica Srednje škole Mate Blažine Labin

od 15:00 do 16:00 sati – **Radionica sadnje sukulenata u posude isprintane 3D printerom II.**, sudjeluju djeca s Odjela za djecu predškolskog uzrasta, radionicu vode Ivana Francišković Olrom, Ivana Mihalić i Mario Šimić

POZVANA IZLAGANJA

Javna ustanova Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac

Goran Jakšić

gjaksic@aquariumkarlovac.com

Ribe hrvatskog podzemlja

Sažetak

Na planetu Zemlji postoji oko 55 000 poznatih živućih vrsta kralješnjaka, a ribe su najstarija, najraznolikija, najbrojnija i najslabije istražena skupina među njima. Do današnjih dana opisano je čak oko 25 000 vrsta riba, a zanimljivo je da se svake godine otkrije dvjestotinjak novih vrsta. Ribe pripadaju trima razredima: *Sarcopterygii* (mesoperke) koji obuhvaća dvodihalice i resoperke; *Chondrichthyes* (hrskavičnjače) koji obuhvaća morske pse, raže i himere; *Actinopterygii* (zrakoperke) koji obuhvaća ribe s koštanim skeletom. Bez obzira na to što slatke vode zauzimaju samo 0,01% ukupnog volumena na Zemlji, do danas je opisano 10 000 slatkovodnih vrsta riba. Slatkovodne rive Hrvatske pripadaju razredu zrakoperki i ima ih oko 150 vrsta, a među njima su čak 52 endema, to jest, svoje koje su rasprostranjene na određenom, često malom području i ne pojavljuju se drugdje. Takvo bogatstvo posljedica je toga što je južna Europa ostala gotovo bez utjecaja ledenog doba, doprinijevši održanju kontinuiteta života u slatkim vodama naših krajeva sve od tercijara do današnjih dana, kao i zemljopisnog položaja Republike Hrvatske koji obuhvaća crnomorski (dunavski) i jadranski slijev. To se pretežno odnosi na izolirana područja kao što su podzemne vode u kršu u kojima većinom obitavaju stenoendemi (endemi vrlo ograničenog areala) iz rodova *Telestes*, *Delminichthys*, *Phoxinellus*, *Aulopyge*, *Knipowitschia*, *Orsinogobius* i *Squalius* vezani za podzemna staništa. Određene vrste navedenih rodova koje žive u vodotocima koji presušuju, nepovoljan dio godine provode u podzemlju povlačeći se u ponore ili izvore, dok zimsko razdoblje također provode mirujući u podzemlju ili zakopane u supstrat. Zbog specifičnog načina života i vrlo teških okolišnih uvjeta, vjerojatno imaju i posebne prilagodbe na dulje gladovanje. Posebno se ističe svijetlica (*Telestes polylepis*) čiji su jedini danas poznati lokaliteti podzemno povezani Zeleno jezero i ponor Rupećica blizu Ougulina. Ova vrsta smatra se jednom od najugroženijih vrsta slatkovodnih riba u Europi. Općenito, jedna od najozbiljnijih posljedica utjecaja čovjeka na ihtiofaunu unos je i širenje stranih vrsta riba u neko područje. Kada strane vrste na određenom području uzrokuju promjene i ugrožavaju biološku raznolikost, postaju invazivne. Svijetlica je, baš kao i većina hrvatskih endemskeh riba, posebno ugrožena unosom i predacijom stranih invazivnih vrsta riba te onečišćenjem i regulacijom vodotoka. Stoga su za očuvanje ovih ribljih vrsta potrebne znanstvene spoznaje, zakoni i njihovo provođenje, te stalna edukacija djece i mladih.

Ključne riječi: podzemlje, rive, podzemne vode, krš, slatkovodne rive Hrvatske

Goran Jakšić

Dr. sc. Goran Jakšić (Karlovac, 8. 2. 1973.) osnovnu školu i gimnaziju polazio je u Karlovcu. Diplomirao je fiziku 2002. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu da bi 2012. specijalizirao ribarstvo na poslijediplomskom specijalističkom studiju „Ribarstvo“ radom *Sportsko-rekreacijski ribolov KŠR Korana Karlovac* te 2016. doktorirao biotehničke znanosti na poslijediplomskom doktorskom studiju Poljoprivredne znanosti radom *Biološka, ekološka i genska obilježja invazivnih ponto-kaspiskih glavoča (Gobiidae) savskog sliva u Hrvatskoj* na Agronomskom fakultetu u Zagrebu. Radio je kao profesor fizike u osnovnim školama i

Gimnaziji Karlovac te kao asistent na Veleučilištu u Karlovcu, a zatim kao pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Karlovca. Trenutačno je zaposlen u Javnoj ustanovi Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac kao voditelj Službe za stručne i tehničke poslove, bavi se istraživačkim radom te obrazovanjem učenika i studenata. Autor je više stručnih i znanstvenih radova. Izlagao je na nekoliko domaćih i međunarodnih konferencija. Objavljena mu je knjiga *Slatkovodne ribe Aquatike* (2018.), kao i dvije knjige pjesama, *Preludij uznesenosti* (2006.) i *Crna promenada* (2004.).

Prirodoslovno-matematički fakultet

Neven Bočić

nbocic@geog.pmf.hr

Voda u podzemlju krša

Sažetak

Voda u prirodi u neprestanom je kretanju. S površine oceana i kopna isparava, u atmosferi kondenzira i kao oborina vraća se na površinu. Dolaskom na površinu kopna počinje važna komponenta kruženja vode, a to je otjecanje. Na većini područja ovo otjecanje površinsko je kroz mrežu potoka i rijeka. No, neka područja izgrađena su od stijena koje ne mogu zadržavati vodu na površini. Takve stijene topljive su u vodi te ispresijecane brojnim pukotinama kojima se voda može procjeđivati u dubinu. Na takvim terenima koje nazivamo krš, otjecanje je većinom u podzemlju. Stoga su krške površine najčešće suhe i bezvodne, a voda se podzemljem kreće prema posebnim zakonitostima. Dok teče podzemljem, voda i dalje otapa okolne stijene te stvara prostrane kanale – krške provodnike. Takvi krški provodnici razvijaju se u speleološke objekte – špilje i jame. Osim što preoblikuje površinu i podzemlje, voda u kršu je i važan resurs. Međutim, iako se može stvoriti pogrešan dojam da je voda u podzemlju krša dobro zaštićena, izložena je raznim onečišćenjima. Na kopnenoj površini Zemlje krških terena je oko 15 %, ali u Hrvatskoj je s oko 50 % površine znatno zastupljeniji. Zbog svega navedenog, poznavanje značajki, kretanja i uloge vode u podzemlju krša od izuzetne nam je važnosti. Cilj je predavanja dati kratki pregled otjecanja vode u podzemlju krša Hrvatske s naglaskom na područje Karlovačke županije.

Ključne riječi: voda, krš, podzemlje, onečišćenja, speleološki objekti

Neven Bočić

Zaposlen je kao izvanredni profesor na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Bavi se istraživanjima iz područja geomorfologije, a posebno geomorfologije krša i speleologije. Autor je brojnih znanstvenih, stručnih i popularnih članaka. Obnašao je dužnost predsjednika Hrvatskog speleološkog saveza, a trenutno je predsjednik Hrvatskog geomorfološkog društva. Član je i Radne grupe za kartiranje i topografiju Međunarodne speleološke unije.

O seizmologiji i potresima (u Hrvatskoj i knjižnicama)

Sažetak

Što je seizmologija? Što je potres te zašto, kako i gdje nastaje? Zašto tlo nakon potresa podrhtava? Kako bilježimo potrese i određujemo njihovo žarište? Kako ih opisujemo? Što je to magnituda potresa, a što intenzitet? Kako potresi utječu na okoliš? Je li područje Hrvatske ugroženo njihovom pojmom i ako jest, koliko? Jesu li nam potrebni seismolozi? Koja je uopće uloga seismologa u društvu i što rade seismolozi u Hrvatskoj?

Na primjerima potresa koji su se dogodili na području Hrvatske, a posebno zagrebačke serije potresa započete 22. ožujka 2020. i petrinjske serije potresa koja je započela 28. prosinca 2020. godine (i još traje), pokušat ću jednostavnim rječnikom odgovoriti na ova ne baš tako jednostavna pitanja. Upoznat ću vas s osnovnim pojmovima kako biste bolje razumjeli informacije koje u medijima možete čuti od seismologa ili prema kojim informacijama trebate biti skeptični.

Ove nepredvidive prirodne pojave mogu uzrokovati štetu na našim zgradama, ozlijediti nas, a mogu utjecati i na okoliš kad su dovoljno snažni i dovoljno blizu. U posljednjih 15 mjeseci mnogi su postali svjesni koliko zastrašujuć potres može biti. No, potresi ne moraju biti i opasni po naše zdravlje ili život, ako smo se na njih pripremili – zato je nužno istraživati potrese i njihov učinak na građevine na površini. Koja je uloga društva u zaštiti od neželjenih posljedica? Može li svatko od nas učini nešto po tom pitanju? Gdje su tu knjižnice i knjižničari u osvještavanju opasnosti i rizika od potresa? Pokušat ću odgovoriti na ta pitanja te izložiti pokoju crticu vlastitih razmišljanja na tu temu.

Ključne riječi: seismologija, potresi, tlo, Hrvatska, prirodne pojave

Iva Dasović

Završila je opću gimnaziju u Srednjoj Školi Otočac te dodiplomski studij inženjerske fizike, usmjerenje geofizika, na Geofizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – tamo se i zaposlila, doktorirala 2015. godine i sad radi kao docentica. Bavi se seismologijom: istražuje potrese i unutrašnjost Zemlje na području Hrvatske i okolice te piše znanstvene radove i stručne studije, nositeljica je i nastavnica na šest (seismoloških) kolegija te se bavi popularizacijom geofizike (Facebook stranica *Geofizika uživo, Dan i noć na PMF-u, Festival znanosti*, predavanja, radionice i sl.). Dvostruka je dobitnica nagrade *Brdo* za najbolju asistenticu i jedne nagrade *Brdo* za najbolju profesoricu na Geofizičkom odsjeku PMF-a prema izboru studenata. Trenutno je aktivna, između ostalog, na znanstvenom projektu Hrvatske zaklade za znanost *Karakterizacija i monitoring rasjednog sustava šireg dubrovačkog područja – DuFAULT*, kao jedna od koordinatorica na ESF projektu *Provedba i unapređenje stručne prakse na PMF-u – ProSPer PMF* te je pomoćnica urednice znanstvenog časopisa *Geofizika*.

Mestna knjižnica Ljubljana, Slovenija**Knjižnica Šentvid**

Ana Zdravje

ana.zdravje@mklj.si

Knjižnica Šentvid – koncept zelene knjižnice**Povzetek**

Knjižnica Šentvid je večja krajevna knjižnica Mestne knjižnice Ljubljana. Nahaja se na zelenem obrobju mesta, zato smo leta 2014 s prenovo knjižničnega prostora in oblikovanjem ustrezone knjižne zbirke ter z naborom prireditev začrtali koncept zelene knjižnice. Njeno poslanstvo je „Živimo v soglasju z naravo“. Zelena knjižnica se seveda začne pri načrtovanju sonaravne stavbe, ki na eni strani zadovoljuje vse potrebe uporabnikov, hkrati pa ne ogroža zdravja in naravnih virov terupošteva nacionalna in mednarodna priporočila pri izbiri gradbenih materialov. Javni razpis za gradbena in mizarska dela je bil pripravljen po ekoloških standardih in je od izvajalcev zahteval ponudbo ekoloških in okolju prijaznih materialov, in sicer kavčuka (za nove talne obloge), lesa in kovine (za notranjo opremo), barv za beljenje, varčne osvetljave (LED osvetljave z nastavljivo jakostjo), ekoloških čistil, ločevanja odpadkov, racionalne poraba papirja.

Poleg izbora materialov in barv, ki seveda logično sledijo osnovnemu konceptu, arhitektura upošteva poslanstvo in mnogotere dejavnosti knjižnice: posredovanje relevantnih informacij o okoljskem ozaveščanju, svetovanje, organizacijo razstav in delavnic na temo okolja, organizacijo zelenih sejmov ipd. Za te namene smo oblikovali odprte multifunkcionalne prostore in opremo, ki so se sposobni prilagajati različnim dogodkom. V skladu s svojim nazivom skrbimo tudi za zbirko gradiva s področja ekologije. Petkrat na leto organiziramo Eko teden. To je cel teden, posvečen dogodkom za odrasle, mladostnike in otroke, kot so predavanja, ekološke delavnice in eko pravljice, s katerimi opozarjam na okolje, naravo in prostor, v katerem živimo. V Knjižnici Šentvid smo leta 2015 načrtovali in začeli izvajati najprej testni projekt za družine Knjižnica Šentvid – zelena knjižnica: eko teden tretji teden v mesecu, v letu 2017 pa je projekt postal redna dejavnost knjižnice. Načrtovali smo ciklično dejavnost za odrasle in otroke, in sicer smo žeeli, da tema o naravi in njenem varovanju ves čas živi z zeleno knjižnico in je v njej prisotna, zato je knjižnica sedaj postala tudi zelena učiteljica.

Zelena Knjižnica Šentvid, enota Mestne knjižnice Ljubljana, se je na podlagi povabila in izbora posebnega odbora predstavila na mednarodni konferenci o zelenih knjižnicah Zagreb/Brijuni, Hrvaška, 8.-10. november 2018. Nacionalna in univerzitetna knjižnica v Zagrebu je organizirala 1. mednarodno konferenco o zelenih knjižnicah »Let's Go Green!«. Konferenca je potekala v okviru projekta Zelena knjižnica za zeleno Hrvatsko, ki ga je leta 2016 pripravila Nacionalna in univerzitetna knjižnica v Zagrebu, da bi izobraževala svoje uporabnike, predvsem študente, in ozaveščala javnost o pomembnosti varovanja in ohranjanja naravnih virov Hrvaške kot pomembnega dejavnika nacionalne kulturne dediščine. Kot posledica uspešne predstavitve referata o Zeleni knjižnici Šentvid na tej konferenci, so bili povabljeni k nadaljnji udeležbi pri različnih mednarodnih projektih in aktivnostih na temo zelenih knjižnic, vključno s povabilom za sodelovanje pri že omenjenemu IFLINEM natečaju, na katerem vsako leto izberejo najboljšo zeleno knjižnico (IFLA Green library award). Knjižnica Šentvid je v letu 2019 s predstavitvijo svoje realizacije koncepta zelene knjižnic v tesni konkurenči med 34mi prijavljenimi zelenimi knjižnicami z vsega sveta dosegla izredno visoko uvrstitev na temu tekmovanju. Zasedla je namreč 4. mesto za zmagovalno predstavitvijo knjižnice iz mesta Cali

v Kolumbiji (1. Hungary, Kiskunfelegyha, 2. Ireland, Cork, 3. France, Reunion 4. Slovenia, Ljubljana, 5. USA, New York). V zadnjih letih skušamo kulturni utrip Šentvida popestriti s spodbujanjem lokalnih strokovnjakov, ustvarjalcev, umetnikov in popotnikov, da nam v našem knjižnem hramu predstavijo sebe in svoje ustvarjanje.

Ključne besede: zelene knjižnice, splošne knjižnice, ekologija, varovanje okolja, trajnostni razvoj, Slovenija, Mestna knjižnica Ljubljana, Knjižnica Šentvid

Ana Zdravje

Mag. Ana Zdravje je magistrski naziv pridobila na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V knjižničarski stroki deluje od leta 2001. Leta 2008 je postala vodja manjše krajevne knjižnice v Gameljnah, od marca 2014 pa je vodja večje krajevne Knjižnice Šentvid, kjer v njenem okviru sodeluje s šolami, društvom in Četrtno skupnostjo Šentvid. Aktivno je vključena tudi v razvojne procese RFDI sistema in tehnologije, ki so jo v Knjižnici Šentvid kot prvi v Mestni knjižnici Ljubljana vpeljali in implementirali. Sodelovala je v delovni skupini za strokovna priporočila splošnih knjižnic v NUK-u, ki je v letu 2018 pripravila dokument *Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028)*. Od leta 2019 je tudi predsednica Društva bibliotekarjev Ljubljana.

Mestna knjižnica Ljubljana, Slovenija

Knjižnica Šentvid

Ana Zdravje

ana.zdravje@mklj.si

Knjižnica Šentvid – koncept zelene knjižnice

Sažetak

Knjižnica Šentvid jedan je od većih ogranaka Gradske knjižnice Ljubljana. Smještena je na zelenoj periferiji grada, zbog čega smo 2014. godine, obnovom prostora knjižnice, oblikovanjem posebne knjižnične zbirke te nizom događanja, utvrdili koncept zelene knjižnice.

Misija knjižnice je „Živimo u skladu s prirodom.“ Zelena knjižnica, naravno, započinje dizajnom održive zgrade koja s jedne strane zadovoljava potrebe korisnika, a istovremeno ne ugrožava zdravlje i prirodne resurse, uzimajući u obzir nacionalne i međunarodne preporuke pri odabiru građevinskog materijala. Javni natječaj za građevinske i stolarske radove pripremljen je prema ekološkim standardima i zahtijevao je od dobavljača da ponude ekološki prihvatljive materijale, i to kaučuk (za nove podne obloge), drvo i metal (za unutarnje uređenje), boje za zidove, štednu rasvjetu (LED rasvjeta s podesivim intenzitetom), ekološka sredstva za čišćenje, spremnike za odvajanje otpada i racionalnu potrošnju papira.

Uz odabir materijala i boja, koji, naravno, logično slijede osnovni koncept, arhitekturom se poštuje i poslanstvo te aktivnosti knjižnice: pružanje relevantnih informacija o ekološkoj svijesti, savjetovanje, organiziranje izložbi i radionica o okolišu, organiziranje zelenih sajmova i još mnogo toga. U tu svrhu osmisili smo otvorene multifunkcionalne prostore i opremu koji se mogu prilagoditi različitim događanjima. U skladu sa svojim nazivom, brinemo i o prikupljanju knjižnične građe s područja ekologije. Eko tjedan organiziramo pet puta godišnje. Taj je cijeli tjedan namijenjen događanjima za odrasle, adolescente i djecu, a uključuje predavanja, ekološke radionice i eko bajke koje skreću pozornost na okoliš, prirodu i prostor u kojem živimo. Knjižnica Šentvid je 2015. godine planirala i započela s provedbom pilot projekta za obitelji pod nazivom „Knjižnica Šentvid – Zelena knjižnica“. Odvijao se treći tjedan u mjesecu, a 2017. projekt je postao redovna aktivnost knjižnice. Planirali smo ciklus aktivnosti za odrasle i djecu, a željeli smo da tema o prirodi i njezinu očuvanju stalno živi i bude prisutna u zelenoj knjižnici koja je na taj način postala i zelena učiteljica.

Zelena knjižnica Šentvid, ogranak Gradske knjižnice Ljubljana, temeljem poziva i odabira posebnog povjerjenstva, predstavila se na međunarodnoj konferenciji o zelenim knjižnicama koja se odvijala u Zagrebu i na Brijunima u Hrvatskoj, 8. – 10. studenog 2018. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu organizirala je 1. međunarodnu konferenciju o zelenim knjižnicama „Let's Go Green!“. Konferencija je održana u okviru projekta Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku koji je 2016. organizirala Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu u svrhu edukacije svojih korisnika, posebno studenata, s ciljem podizanja svijesti javnosti o važnosti zaštite i očuvanja hrvatskih prirodnih bogatstava kao važnog čimbenika nacionalne kulturne baštine. Kao rezultat uspješne prezentacije rada o Zelenoj knjižnici Šentvid na ovoj konferenciji, pozvani smo da i dalje sudjelujemo u raznim međunarodnim projektima i aktivnostima na temu zelenih knjižnica, uključujući poziv za sudjelovanje u spomenutom IFLA-inom natječaju na kojem se svake godine odabire najbolja zelena knjižnica (IFLA Green Library Award). Knjižnica Šentvid postigla je 2019. godine izuzetno visok rezultat na ovom natjecanju predstavljajući svoju realizaciju koncepta zelenih knjižnica u uskoj konkurenciji između 34 registrirane zelene knjižnice iz cijelog svijeta. Zauzela je četvrto mjesto u užem

izboru (1. Mađarska, Kiskunfelegyha, 2. Irska, Cork, 3. Francuska, Reunion, 4. Slovenija, Ljubljana, 5. SAD, New York), a pobjedničko izlaganje imala je knjižnica iz grada Cali u Kolumbiji.

Posljednjih godina pokušavamo obogatiti kulturni život Šentvida potičući lokalne stručnjake, umjetnike i putnike da nam u knjižnici predstave svoj rad.

Ključne riječi: zelene knjižnice, narodne knjižnice, ekologija, zaštita okoliša, održivi razvoj, Slovenija, Gradska knjižnica Ljubljana, Knjižnica Šentvid

Ana Zdravje

Mag. Ana Zdravje magistrirala je na Odsjeku za bibliotekarstvo, informatiku i znanost o knjizi Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani. U knjižničarskoj profesiji radi od 2001. Godine 2008. postala je voditeljicom male mjesne knjižnice u Gameljnama, a od ožujka 2014. voditeljica je Knjižnice Šentvid, u kojoj surađuje sa školama, društvima i gradskom četvrti Šentvid. Aktivno je uključena u razvojne procese RFDI sustava i tehnologije, koji je prvi uveden i implementiran u Knjižnici Šentvid u Gradskoj knjižnici Ljubljana. Sudjelovala je u radnoj skupini za stručne preporuke narodnih knjižnica u NUK-u, koja je 2018. godine pripremila dokument Stručne preporuke i standardi za narodne knjižnice (za razdoblje 2018. – 2028.). Od 2019. predsjednica je i Društva knjižničara Ljubljane.

Javna ustanova NATURA VIVA za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije

Leopoldina Dakić

leopoldina.dakic@naturaviva.hr

Edukacija kao osnova funkcionalnog sustava zaštite prirode

Sažetak

Tijekom posljednjih desetljeća, ljudska aktivnost i iskorištavanje prirodnih resursa značajno su intenzivirani u cijelom svijetu, zbog čega se stanje biološke raznolikosti dramatično pogoršalo, kao nikad u povijesti čovječanstva. Vrste izumiru tisuću puta brže nego u prirodnim okolnostima, što ugrožava i dugoročni opstanak čovječanstva. Više od 700 vrsta, većinom ptica i sisavaca, upisano je u Crveni popis vrsta kojima prijeti izumiranje u Europi, prvenstveno zbog gubitka staništa.

Temeljni program kojim Europska unija pokušava zaustaviti negativne trendove na svom području ekološka je mreža NATURA 2000 koja podržava načelo održivog razvoja i cilj joj nije zaustaviti sveukupne razvojne aktivnosti nego postaviti mjerila prema kojima će se one moći odvijati, a da pritom očuvaju biološku raznolikost. Države članice štite vrijedna prirodna područja i nacionalnim zakonodavstvom. U Republici Hrvatskoj Zakon o zaštiti prirode utvrđuje devet nacionalnih kategorija zaštićenih područja (strog rezervat, nacionalni park, park prirode, posebni rezervat, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture) te definira zaštićeno područje kao geografski jasno određen prostor koji je namijenjen zaštiti prirode i kojim se upravlja radi dugoročnog očuvanja prirode i pratećih usluga ekološkog sustava. Područja važna za očuvanje prirode mogu biti zaštićena primjenom jednog ili više mehanizama: gotovo sva područja zaštićena u jednoj od nacionalnih kategorija ujedno su dio ekološke mreže Natura 2000. Nadležnost nad poslovima zaštite prirode raposređena je na Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (unutar istog Zavod za zaštitu okoliša i prirode), upravne odjele županija te javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima na nacionalnoj, područnoj ili lokalnoj razini. Sve institucije u sustavu međusobno surađuju i imaju svoju ulogu u provedbi upravnih i/ili stručnih poslova, donošenju odluka, usmjeravanju procesa, savjetovanju i sl.

Javna ustanova NATURA VIVA za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije upravlja s 11 zaštićenih područja temeljem Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja, s aktivnostima koje se planiraju ostvariti u tekućoj godini. Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, Javna ustanova NATURA VIVA upravlja s 35 NATURA 2000 područja samostalno, a u 6 područja upravlja zajedno sa susjednim javnim ustanovama.

Upravljanje zaštićenim i područjima ekološke mreže složen je proces. Osnovni alat donošenje je plana upravljanja kojim se utvrđuju mjere i aktivnosti očuvanja vrsta, staništa i ekološke cjelovitosti područja, a koji se izrađuje u suradnji s lokalnim dionicima pri čemu se uzimaju u obzir društvene, gospodarske, kulturne i druge značajke područja.

Značajan dio upravljanja zaštićenim područjima odnosi se na aktivnosti praćenja i utjecanja na ljudske djelatnosti koje se odvijaju u području u smislu ograničavanja i prilagodbe kada predstavljaju pritisak ili poticanja kada doprinose poboljšanju stanja vrijednosti.

Iskustvo je pokazalo kako je za postizanje održivog upravljanja s ciljem dugoročnog očuvanja prirodnih vrijednosti nužno kontinuirano provoditi i aktivnosti upravljanja stavovima i emocijama ljudi, pri čemu se ne misli samo na lokalno stanovništvo, već na sve dionike u

području. Navedene aktivnosti nikako ne smiju podrazumijevati jednosmjernu manipulaciju, već višesmjernu komunikaciju i razmjenu informacija, znanja i iskustava koju možemo obuhvatiti općenitim pojmom edukacije. Edukacijski alati moraju se prilagoditi uzrastu i kompetencijama ciljane skupine, kako svojim sadržajem, tako i metodičkim pristupom. Nužno je napustiti stare modele edukacije kojima se pokušavalo „poučiti neuke“ te primjenjivati one modele koji omogućavaju i dopuštaju da ciljana skupina proširivanjem i obogaćivanjem vlastitih znanja i kompetencija spontano usvoji načela razmišljanja i djelovanja komplementarna zacrtanim ciljevima dugoročnog održivog upravljanja i očuvanja prirodnih vrijednosti nekog zaštićenog područja.

Ključne riječi: edukacija sustava zaštite prirode, ekološka mreža, održivi razvoj, natura 2000, zaštićeno područje

Leopoldina Dakić

Dr. sc. Leopoldina Dakić rođena je u Karlovcu gdje je pohađala osnovnu školu i opću gimnaziju. Diplomirala je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Biološki odsjek, smjer profesor biologije. Na istom odsjeku PMF-a magistrirala je i doktorirala iz znanstvenog područja prirodnih znanosti, znanstvenog polja biologija, smjer ekologija. Nakon diplome radila je u nekoliko osnovnih škola u Hrvatskoj te kao voditeljica međunarodnog programa Eko-škola Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (FEE). Od 2007. godine zaposlena je kao viša stručna suradnica u Javnoj ustanovi NATURA VIVA za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije. Autorica je, voditeljica i suradnica na brojnim stručnim, znanstvenim i edukativnim projektima iz područja zaštite prirode i održivog razvoja. Autorica je i koautorica brojnih stručnih i znanstvenih publikacija na temu istraživanja i zaštite autohtonih vrsta slatkovodnih rakova Hrvatske.

POSTERSKA IZLAGANJA

Knjižnica Filozofskog fakulteta, Zagreb

Jasmina Sočo

jsoco@ffzg.hr

Blaženka Klemar Bubić

bklemar@ffzg.hr

Zeleni knjižničari poslju zeleno

Sažetak

Negativan utjecaj čovječanstva na okoliš svaki je dan sve izraženiji i sve su jači globalni pokreti koji se trude uravnotežiti prirodu i društvo kako bi život budućim generacijama bio moguć. Osim globalnih pokreta, promjene kreću od pojedinaca i odluka koje se svakodnevno provode u privatnim i poslovnim sferama. Knjižnica Filozofskog fakulteta od 2018. godine trudi se priključiti i dati svoj doprinos u osvještavanju zelenih tema potičući korisnike i zaposlenike na promišljanje i uključivanje u aktualne aktivnosti. S obzirom na to da zgrada Knjižnice nije građena prema održivim preporukama i ne pripada u kategoriju zelenih zgrada, naš je fokus na aktivnostima koje se mogu provesti. Ovdje ćemo pokušati sažeti i izložiti početni impuls društvenog osvještavanja o zelenim temama. Tako ćemo na dva postera, koji su zamišljeni kao jedna cjelina, prikazati zeleno poslovanje Knjižnice Filozofskog fakulteta i zelenu svakodnevnicu knjižničara. Na posteru ćemo prikazati kako sami knjižničari Filozofskog fakulteta na poslu, u Knjižnici, promiču zdrav život i žive zeleno (vježbanje, odvajanje otpada, smanjeno korištenje plastike...). Izložit ćemo rezultate ankete provedene među knjižničarima Filozofskoga fakulteta kojom smo željeli saznati žive li zdravo: na koji način dolaze na posao, kojim se aktivnostima bave u slobodno vrijeme (vježbaju li, planinare...), vode li brigu o prehrani (bave li se i sami uzgojem voća i povrća, kupuju li ekološke proizvode), jedu li zdravo (planiraju li obroke / nose li ih od kuće), kako se rješavaju stresa.

Ključne riječi: Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, zelena knjižnica, anketa, zdrav život

Blaženka Klemar Bubić

Viša knjižničarka, rođena je 1980. godine. Završila je studij germanistike, etnologije i bibliotekarstva. Od 2006. zaposlena je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu kao predmetna knjižničarka Zbirke za germanistiku, a od 2009. i Zbirke za nederlandistiku. Od 2015. također vodi novoosnovanu Austrijsku knjižnicu Zagreb. Članica je Radne grupe za zelene knjižnice te pridružena članica Komisije za visokoškolske knjižnice pri Hrvatskom knjižničarskom društvu. Težišta interesa: visokoškolske knjižnice, mentoriranje studenata bibliotekarstva, austrijske knjižnice u svijetu, zelene knjižnice, otvorena nastava.

Jasmina Sočo

Rođena je 1974. godine. Završila je studij bohemistike, polonistike i bibliotekarstva. Od 2009. godine zaposlena je u Knjižnici Filozofskog fakulteta kao predmetna knjižničarka Zbirke za zapadnu slavistiku. Članica je Komisije za zaštitu knjižnične građe i pridružena članica Komisije za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama te Radne grupe za zelene knjižnice pri Hrvatskom knjižničarskom društvu. Težišta interesa: visokoškolske knjižnice, zelene knjižnice, knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama, promocija knjižnice, mentoriranje studenata bibliotekarstva, zaštita knjižnične građe.

Zeleni knjižničari posluju zeleno

Blaženka Klemar Bubić, bklemar@ffzg.hr
Jasmina Sočo, jsoco@ffzg.hr

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu
FZG

Anketa provedena među knjižničarima Filozofskoga fakulteta kojom smo željeli saznati žive li zdravo, na koji način dolaze na posao, kojim se aktivnostima bave u slobodno vrijeme, vode li brigu o prehrani, jedu li zdravo, kako se rješavaju stresa... Kako na poslu, u Knjižnici, promiču zdrav život i žive zeleno.

Anketa je provedena pomoću obrasca *google forms* koji je električnom poštom proslijeđen zaposlenicima Knjižnice Filozofskog fakulteta. Od ukupno 49 zaposlenika Knjižnice, pristigao je 31 ispunjeni upitnik.

U svakom uredu i na svakom katu nalaze se spremnici za prikupljanje papira te je osiguran odvoz.

Zaposlenici koriste četiri opremljene čajne kuhinje, gdje mogu čuvati i konzumirati hranu koju donesu od kuće.

Uz spremnike za vodu, koji se nalaze na svakom katu, zaposlenici ne koriste plastične čaše.

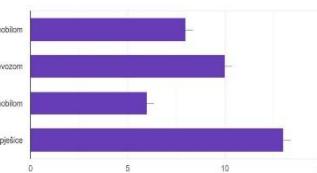
U Knjižnici postoje spremnici u koje zaposlenici prikupljaju plastične čepove i tako sudjeluju u akciji „Plastičnim čepovima do skupih lijekova“.

Filozofski fakultet 2018. godine dobio je nagradu #BeCROactive za najaktivnije radno mjesto za organizaciju vježbanja u Knjižnici na mini trampolinima. Zaposlenici su imali mogućnost baviti se tjelesnom aktivnošću i tako podići svijest o važnosti tjelesne aktivnosti za zdravlje. Ta nagrada Državnog ureda za sport iskoristena je za nabavku opreme za vježbanje (podloge za vježbanje, trake, lopte...), a od veljače 2019. pod vodstvom trenerica i kolegica knjižničarki (koje su ujedno i instrukturice fitnessa) redovito se provode "aktivne pauze" – dva puta tjedno u trajanju od 30 minuta za sve zaposlenike Fakulteta.

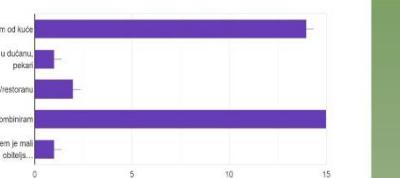
Kako najčešće dolazite na posao?

31 odgovor

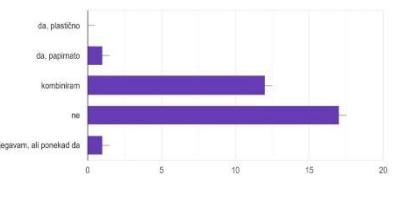
Pištanice li unaprijed obrok na poslu?

31 odgovor

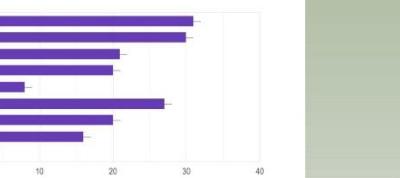
Koristite li jednokratno posude/pribor?

31 odgovor

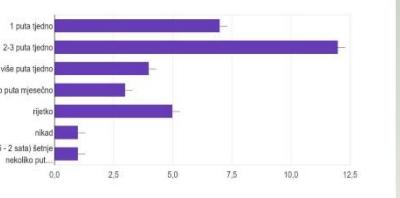
Što reciklirate?

31 odgovor

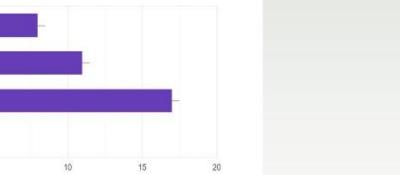
Koliko često vježbate/plivate/planinarite/boravite u prirodi?

31 odgovor

Odlazite li na lječničke pregledje?

31 odgovor

2. zeleni festival – Karlovačka zelena priča, Karlovac 25. 6.2021.

Knjižnica Filozofskog fakulteta, Zagreb

Lana Zrnić

lzrnic@ffzg.hr

Elvira Gotal

egotal@ffzg.hr

Zeleni knjižničari posluju zeleno II

Sažetak

Negativan utjecaj čovječanstva na okoliš svaki je dan sve izraženiji i sve su jači globalni pokreti koji se trude uravnotežiti prirodu i društvo kako bi život budućim generacijama bio moguć. Osim globalnih pokreta, promjene kreću od pojedinaca i odluka koje se svakodnevno provode u privatnim i poslovnim sferama. Knjižnica Filozofskog fakulteta od 2018. godine trudi se priključiti i dati svoj doprinos u osvještavanju zelenih tema potičući korisnike i zaposlenike na promišljanje i uključivanje u aktualne aktivnosti. S obzirom na to da zgrada Knjižnice nije građena prema održivim preporukama i ne spada u kategoriju zelenih zgrada, naš je fokus na aktivnostima koje se mogu provesti. Ovdje ćemo pokušati sažeti i izložiti početni impuls društvenog osvještavanja o zelenim temama. Tako ćemo na dva postera, koji su zamišljeni kao jedna cjelina, prikazati zeleno poslovanje Knjižnice Filozofskog fakulteta i zelenu svakodnevnicu knjižničara. Zeleno je poslovanje važan korak u globalnom poslovanju, kao što su i osobni doprinos te rutinske navike ključni za zeleno poslovanje. Svaka je institucija dužna dati doprinos i usvojiti navike i standarde važne za održivost. Održivost u ovoj fazi iziskuje materijalne resurse koji nisu svima dostupni te iziskuju strategiju i vrijeme. Zato je ovdje fokus na onome što se može učiniti na mikrorazini institucije kao i na osobnom planu. Trenutni fokus zelenog poslovanja u Knjižnici jest na smanjivanju sirovina (prvenstveno papira, glavnoj i osnovnoj sirovini u Knjižnici), ponovnoj upotrebi (doniranju, otpisu i razmjeni knjiga) te recikliraju (doniranje čepova humanitarnoj udruzi te doniranje optičkih uređaja za pohranu podataka (CD-ova i DVD-ova) dječjim vrtićima i/ili školama). Istaknut će se uloga smanjenja, ponovne uporabe i recikliranja. Ravnoteža između društva, ekonomije i okoliša formula je održivosti te je neprestano treba naglašavati kako bi se njezini obrasci usvojili u svakodnevnom životu. Korisnici su većinom studenti, budući akademski građani, te veliki društveni potencijal i njihove će usvojene navike utjecati na osobni stil života te stil vremena u kojem živimo. Promjenom prioriteta usvojiti će se koncept održivosti kao model za opstanak budućih generacija. Knjižnica kao središnja, obrazovna institucija osluškuje potrebe zajednice i prati ih u skladu sa stručnim smjernicama te se prilagođava stilu vremena u koje ulazi kako bi se i sama održala.

Ključne riječi: zelena knjižnica, zeleno poslovanje, recikliranje, ponovna upotreba, smanjenje otpada

Elvira Gotal

Rođena je 1981. godine. Završila je studij kroatistike, indologije i bibliotekarstva. Od 2009. godine zaposlena je u Knjižnici Filozofskog fakulteta. Idejna je začetnica i voditeljica programa Dokudah (dokumentarni predah), projekcije dokumentarnih filmova u Knjižnici Filozofskog fakulteta. Težišta interesa: dokumenatrni film, zelene knjižnice, autorska prava, otvorena nastava, književni klubovi.

Lana Zrnić

Viša knjižničarka, rođena je 1983. godine. Završila je studij filozofije i bibliotekarstva. Od 2008. zaposlena je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu kao predmetna knjižničarka Zbirke za filozofiju. Pridružena je članica Radne grupe za zelene knjižnice pri Hrvatskom knjižničarskom društvu. Težišta interesa: visokoškolske knjižnice, zelene knjižnice, mentoriranje, usluge za korisnike s invaliditetom i posebnim potrebama, bibliometrija.

Zeleni knjižničari posluju zeleno

Elvira Gotal, egotal@ffzg.hr

Lana Zrnić, lznrc@ffzg.hr

Smanjenje (papira i potrošnog materijala)

- **Online potvrde** – teži se potpunom ukidanju potvrda koje se izdaju u Knjižnici
- **Materijali za obradu knjiga** – ekonomično korištenje čipova i plastične folije
- **Skeniranje** – skeniranje u knjižnici je besplatno (potrebna je članska iskaznica, na kojoj je uplaćen jednokratan iznos od pet kuna za pokretanje skeniranja). Iskaznica je povezana sa studentskim elektroničkim adresama. Istovremeno se na uređajima može i kopirati, što se naplaćuje te se korisnike upućuje da skeniraju materijale.
- **Skeniranje na zahtjev** – usluga koja omogućuje naručivanje elektroničkih preslika članaka i poglavlja iz fonda Knjižnice uz poštivanje autorskih prava. Prioritet pri skeniranju ima građa koju nije moguće posuditi (smanjeno kopiranje). Usluga je dobila veliku važnost zbog aktualne pandemije koja je otežala dolazak i boravak u Knjižnici.
- **Digitalni repozitorij** – digitalna zbirka kao mjesto za pohranu svih pisanih radova što je trajno ukinulo skladištenje diplomskih i završnih radova u fizičkom obliku. Time se smanjili papirni i plastični materijali te se ekonomizirao prostor.
- **Otvoreni pristup** – prednost otvorenog pristupa je višestruka te podrazumijeva slobodnu i brzu dostupnost informacija na internetu te njihovo korištenje u zakonskom okviru uz zaštitu autorskih prava. Smanjena je potreba za kopiranjem jer se sadržaji mogu višekratno koristiti online ili preuzimati.

Ponovna upotreba (papir, knjige, ostali materijali)

- **Papir** – kod neizbjježnog printanja, printa se obostrano, koristi se rabljeni papir za vlastite evidencije, za pisanje signatura prilikom traženja knjiga, za origami ukrase prilikom izložbi i događaja.
- **Knjige** – osim otpisa i donacije knjiga na svakom katu postoji prostor za knjige koje studenti mogu slobodno uzeti.
- **Ostali materijali** – kutije, različite ambalaže, plastični optički diskovi koji se mogu ponovno upotrijebiti i iskoristiti za pripremanje izložbi i događaja ili organizaciju prostora.

Recikliranje

- Recikliranje papira i plastike (doniranje čepova humanitarnoj udruzi te doniranje optičkih uređaja za pohranu podataka (CD-a i DVD-a) dječjim vrtićima ili školama).

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Melita Nađ

Katarina Jukić

Andreja Grošelj

gisko.djecji@gmail.com

Reciklirajmo da ne izumremo!

Sažetak

Oduvijek smo pričali i čitali priče, organizirali predavanja i izložbe inspirirane prirodom te na razne načine poticali njezino očuvanje no tijekom godina uvidjeli smo da kreativnim radionicama ostvarujemo najkonkretnije rezultate. *Reciklirajmo da ne izumremo!* postao je svojevrsni moto ekoradionica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek na kojima vlastitim primjerom skrećemo pažnju na sve one postupke koji na zanimljiv i kreativan način mogu pridonijeti smanjenju otpada. Započeli smo s papirom, materijalom s kojim se svaka knjižnica susreće u popriličnim količinama. Od otpisanih knjiga, slikovnica, enciklopedija, prekobrojnih primjeraka starih novina i časopisa, stvorili smo brojne ukrasne i uporabne predmete te udahnuli nov život stariim, oštećenim predmetima i dijelovima namještaja. S vremenom smo priču proširili na neknjižnu građu: CD-ovi, DVD-ovi, diskete, audio i videokazete, igračke,...; opremu: dijelovi tipkovnica, računala, telefona,...; a potom na razne predmete s kojima se susrećemo u svakodnevnom životu: štapići od sladoleda, teglice od kave i konzerviranih namirnica... Mnogo je toga u procesu izrade, još više u planu, ponešto u fazi prikupljanja, jedino što nas djelomično sputava prostor je za smještaj sve većeg broja sitnica koje imaju potencijala, no ohrabruje nas činjenica da su sve brojniji i oni koji u našim hrpicama ne vide samo otpad.

Ključne riječi: kreativne radionice, ekoradionice, recikliranje, otpis, papirni otpad, plastika, metal

Melita Nađ

Diplomirana je knjižničarka. Nakon završenog studija Hrvatskog ili srpskog jezika i jugoslavenskih književnosti na tada Pedagoškom, danas Filozofskom fakultetu u Osijeku, 1992. godine zaposlila se u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek te nakon položenog stručnog ispita stekla zvanje diplomiranog knjižničara. Tijekom dugogodišnjeg staža u Knjižnici, radila je na nekoliko odjela, a najduže na Odjelu za rad s djecom i mladima gdje radi i danas.

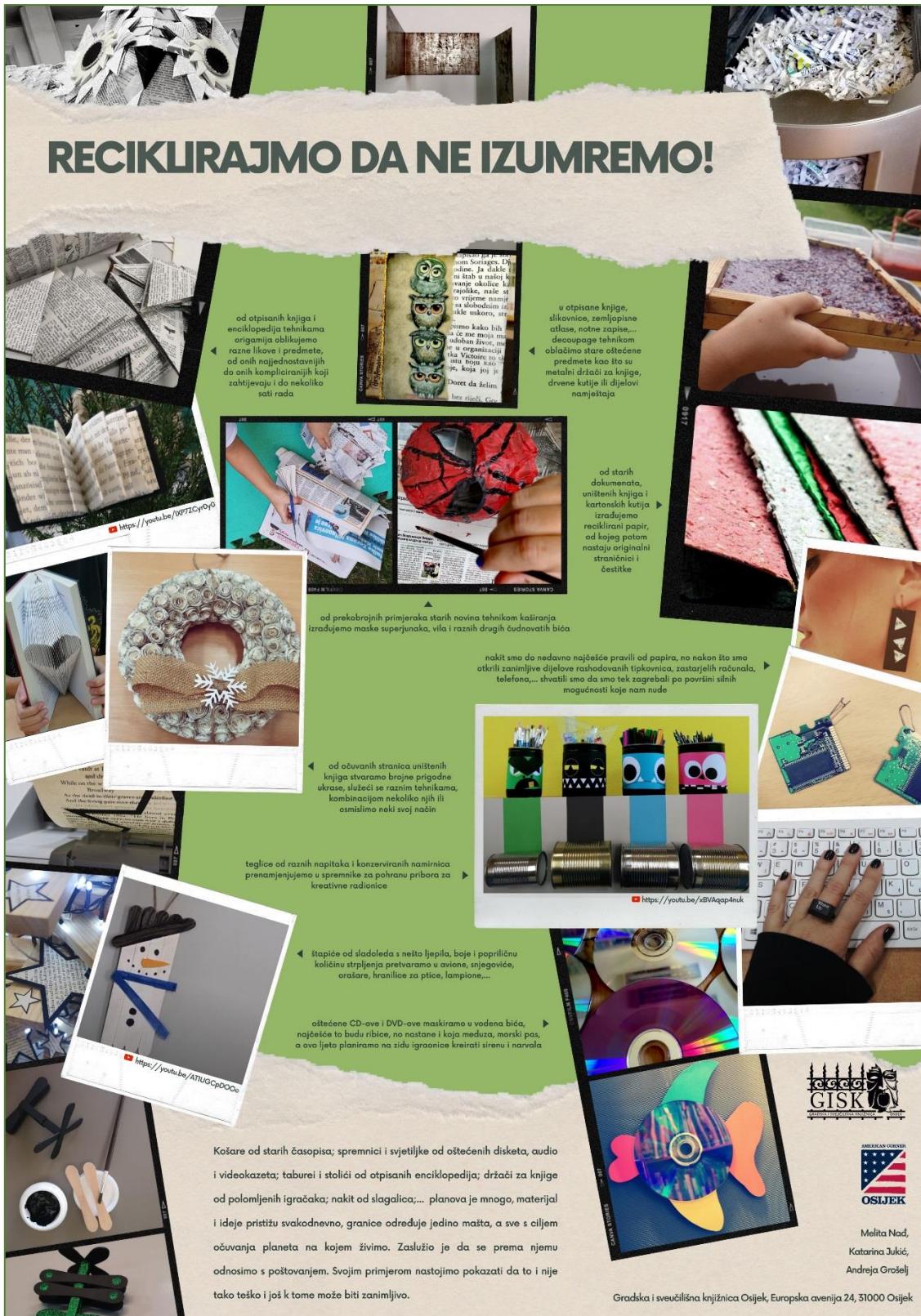
Katarina Jukić

Diplomirana knjižničarka. Na Filozofskom fakultetu u Osijeku završila je studij Informatologije i Program za pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičku izobrazbu. Pet godina zaposlena je u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek, a posljednjih godinu dana radi na Odjelu za rad s djecom i mladima.

Andreja Grošelj

Diplomirana je knjižničarka. Na Filozofskom fakultetu u Osijeku završila je studij Knjižničarstva i hrvatskog jezika i književnosti. Petnaest godina radi u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek, od toga posljednje četiri na Odjelu za rad s djecom i mladima.

Osim rada u istoj ustanovi, a posljednjih godina i na istom odjelu, autorice povezuje ljubav prema prirodi i kreativnim radionicama te s velikim zadovoljstvom surađuju na projektima s ekološkom porukom. Plakat prikazuje isječke iz mnogobrojnih radionica održanih tijekom zajedničkog rada na Odjelu za rad s djecom i mladima iako počeci njihove suradnje sežu i u ranije razdoblje.

Narodna biblioteka Požega, Požega, Srbija

Daniela Skoković

daniela.skokovic@gmail.com

Mladen Majstorović

mladenmajstoric1982@gmail.com

Za(sad) za budućnost – Zeleni kutak za zelenu pismenost

Sažetak

Na posteru će biti prikazan koncept osnivanja Zelene biblioteke, od popularisanja Ciljeva održivog razvoja 2030 kroz Čitalački klub za mlade (SDGs Book Club Serbia) do Biblioteke semena u Narodnoj biblioteci Požega, prve takve biblioteke u Srbiji. Posebna pažnja biće posvećena prikazu transformacije starog bibliotečkog kataloga u biblioteku iz koje korisnici mogu pozajmiti seme. Ekološka edukacija dece i mlađih o autohtonim vrstama i lokalnom biodiverzitetu, urbana bašta povezana s aplikacijom koja kontroliše rast biljke, popularisanje zdravih stilova života i ishrane – to su samo neke od tema koje smo pokrenuli u našoj Zelenoj biblioteci. Na posteru će se nalaziti QR kodovi koji će zainteresovane voditi do kratkih filmova o našim realizovanim aktivnostima.

Naši planovi su da ove ideje i dalje propagiramo u našoj lokalnoj zajednici, ali i da po ugledu na sličan projekat u Hrvatskoj, koji nam je bio inspiracija, formiramo mrežu zelenih biblioteka u regionu. Očekuje nas još puno aktivnosti i rada na inovacijama, a želimo da kasnije svoja iskustva pretočimo u priručnik i akreditovani seminar za stručno usavršavanje „zelenih“ bibliotekara.

Poster će pratiti flajer i kratki zvučni zapis autora.

Ključne riječi: zelene biblioteke, održivi razvoj 2030, Biblioteka semena, Narodna biblioteka Požega, SDGs Book Club Serbia

Daniela Skoković

Diplomirana bibliotekarka savetnica, zaposlena je na Dečjem odeljenju Narodne biblioteke Požega već 17 godina. Autorica je i koordinatorica brojnih međunarodnih i regionalnih projekata, stipendista Međunarodne biblioteke za decu i mlađe iz Minhenha (IYL) i Ineli Balkan projekta. Osnivačica je Međunarodnog festivala slikovnica Čigra. Članica je Izvršnog odbora Sekcije za biblioteke za decu i mlađe IFLA i Radne grupe za Ciljeve održivog razvoja Američkog udruženja bibliotekara (ALA). Izuzetno posvećena programima za podizanje ekološke svesti dece i mlađih u biblioteci.

Mladen Majstorović

Diplomirani bibliotekar, zaposlen na Dečjem odeljenju Narodne biblioteke u Požegi od 2008. godine. Učestvuje u realizaciji i vođenju projekata posvećenih radu sa decom u biblioteci, posebno uz korišćenje scenskog pokreta, dramatizacije i besedništva. Po obrazovanju profesor razredne nastave, koristi svoje stručno znanje i umetnički talenat da decu zainteresuje za široki spektar tema, pa tako i za biologiju i ekologiju. Uspostavlja odličnu saradnju sa sponzorima i darodavcima i na taj način pomaže lakše finansiranje planiranih projekata.

**ZELENA
BIBLIOTEKA**
BIBLIOTEKA SEMENA
NARODNA BIBLIOTEKA POŽEGA

ZA(SAD) ZA BUDUĆNOST

Zeleni kutak za zelenu pismenost

POZAJMI

UZGOJI

VRATI

**Biblioteka semena u
starom katalogu?**

**DA, zašto
da ne?**

„**Zelena biblioteka**“ Narodne biblioteke Požega je prva takva biblioteka otvorena u Srbiji.

Naša Biblioteka semena, koja je tek jedan segment „Zelene bibliotekе“, je nova i besplatna usluga dostupna svim građanima Požege.

Stari bibliotečki katalog dobio je novu funkciju – u njemu se čuvaju semena i svako ko želi može da pozajmi seme, odgaji novu biljku i vrati nam seme kada dobije zrele plodove.

Razmenom semena želimo da pomognemo da se sačuvaju autohtone sorte i podstaknemo brigu zajednice u očuvanju lokalnog biodiverziteta;

Uz katalog semena korisnicima pružamo obilje edukativnih izvora i informacija o čuvanju semena, uzgajanju i podizanju organskih vrtova;

Skrećemo pažnju celokupne javnosti na važnost održivosti i popularišemo zdrave stilove života.

Posebnu brigu posvećujemo deci i mladima i za njih redovno pripremamo raznovrsne aktivnosti koje podizaju njihovu ekološku svest; Kao i svaka biblioteka i Biblioteka semena promoviše jednakost i dostupnost, dozvotno učeње, socijalnu uključenost i zaštitu nasledja.

Počeli smo sa donacijom od 25 kesica koje smo razvrstali u tri kategorije: povrće, lekovito i začinsko bilje i cveće. Naknadno smo dobili još 30 kesica koje smo razdellili u manje obeležene zip-kesice.

Ove prolećne sezone već smo pozajmili 35 kesica našim sugrađanima.

Početne troškove formiranja „Zelene bibliotekе“ donirali su sugrađani (reparacija kataloga i opremanje prostora, polica za literaturu, baštenski materijal, mikroskop, UrbGo – moderna mini bašta povezana sa aplikacijom...).

Bibliotekari su sa velikim entuzijazmom markentiški popularisali projekat u medijima, posebno među decom i mladima.

Organizovali smo desetak edukativnih radionica za najmlađe sa zanimljivim temama kao što su put jednog semena, uzgajanje mikrobilja i klica, kako napraviti zdravu užinu, kako pripremiti kompost za organsku baštu...

Za(sad) za budućnost!

Planiramo da naša „Zelena biblioteka“ postane sveobuhvatni koncept u okviru koga ćemo podsticati i podizati nivo ekološke svesti i insistirati na Ciljevima održivog razvoja UN u našoj lokalnoj zajednici.

Naš cilj je da u budućnosti popularišemo ekološke ideje kroz raznovrsne aktivnosti namenjene svim građanima – da održavamo tribine, predavanja, prikazujemo naučno popularne i dokumentarne filmove, organizujemo ekološke akcije na otvorenom. Želimo da naš koncept zelene bibliotike raširimo među bibliotekarima u Srbiji i povežemo se sa drugim javnim bibliotekama i „zeljenim mrežama biblioteka“ u regionu.

**„Si hortum in bibliotheca
habes, deerit nihil“
M.T. Cicero**

„Ako imaš baštu i biblioteku,
imaš sve što ti je potrebno“
Ciceron

2. Zeleni festival – „Karlovačka zelena priča“
Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“, Karlovac
25. juni 2021. godine

Gradska knjižnica Samobor

Silvija Turk

sturk@samobor.hr

Blaženka Mavrić Vndlja

bmavricvndlja@samobor.hr

Volim prirodu

Sažetak

Postersko izlaganje Odjela za djecu i mlade Gradske knjižnice Samobor temelji se na prezentaciji programa pod naslovom „Volim prirodu“ koji se provodi već sedam godina. Cilj njegova pokretanja bio je objedinjenje raznih dataka kojima se obilježavaju značajni događaji vezani uz prirodu kao npr. Svjetski dan voda, Dan planeta Zemlje, Svjetski meteorološki dan i brojni drugi, koji su se redovito održavali, u jedan prepoznatljivi sadržaj za korisnike, najvećim dijelom osnovnoškolce, ali i ostale. Program se provodi u ožujku ili travnju i traje tjedan dana. Temelji se na edukativnim predavanjima i prezentacijama o zaštiti, važnosti i promociji očuvanja prirodne baštine i okruženja, praktičnim radionicama sadnje i brige o biljkama te pripremanju zdrave hrane. Značajnu ulogu u provođenju tih programa ima suradnja s mnogobrojnim ustanovama i udružama civilnog društva. Javne ustanove koje djeluju na području Samobora (JU Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje, JU Zeleni prsten Zagrebačke županije), trgovačka društva s primarnim zadatkom čistoće grada, Turistička zajednica, doprinose ostvarivoj stručnoj suradnji. Sa željom da program potakne i proaktivno djelovanje u djece i mladih, iznimno se njeguje suradnja s Udrugama civilnog društva i sportskim klubovima koji promiču boravak i bavljenje sportom na otvorenom kao što su planinarenje, biciklizam, orijentacijsko trčanje, alpinizam i speleologija. Članovi klubova i društava prezentiraju svoj rad i djelovanje uz prikaz praktičnih vještina. Program također za cilj ima ponuditi konkretni sadržaj djeci i mladima i na taj način potaknuti njihov angažman u aktivnom bavljenju sportom, promišljanju o prirodi i njezinu očuvanju. Takvo sudjelovanje pridonosi osobnom razvoju kao i razvoju zajednice. Kroz program se predstavljaju i Nacionalni parkovi te Parkovi prirode, koji se vrlo rado odazivaju, a u sklopu njihovih promocija korisnici se susreću s mnogobrojnim edukativnim materijalima koje Parkovi nude svojim posjetiteljima. Tjedan promiče učenje, ali i nagrađuje, pa je od prošle godine aktivirana mrežna domena knjižnice na kojoj se mogu naći edukativni kvizovi koji potiču traženje relevantnih informacija na webu, a za dobar trud vrijedne nagrade ne izostaju. Važno je naglasiti promociju samog programa koja se odvija u suradnji s lokalnim medijima (radio, novine, mrežne stranice Grada, društvene mreže). Sve navedeno osmišljeno je i provodi se u suradnji sa školama, kako bi učenicima, našim korisnicima i onima koji će to tek postati, ponudili kvalitetan sadržaj i bili još jedan kotačić u njihovom obrazovanju i razvoju.

Ključne riječi: edukacija, prirodna baština, suradnja sa zajednicom, osobni razvoj

Silvija Turk

Prof. pedagogije i sociologije, dipl. bibliotekar. Osnovnu školu završila je u Rudama kraj Samobora te pohađala opću gimnaziju A. G. Matoša u Samoboru. Diplomirala je pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i sociologiju na Hrvatskim studijima. Nakon nekoliko godina rada u Gradskoj knjižnici Samobor, diplomirala studij bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radi na Odjelu za djecu i mlade.

Blaženka Mavrić Vadlja

Prof. hrvatskog jezika i književnosti i pedagogije, dipl. bibliotekar. Osnovnu školu završila je u Bregani, pohađala opću gimnaziju A. G. Matoša u Samoboru. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U Gradskoj knjižnici Samobor radi na Odjelu za djecu i mlade, bavi se dramskim odgojem i članica je Komisije za knjižnične usluge za djecu i mlade.

2. Zeleni festival - karlovačka zelena priča

Tjedan ljubavi prema prirodi **Volim prirodu** GK SAMOBOR

- Praktične radionice vrtlarenja i pripreme zdrave hrane
- Predstavljanje nacionalnih parkova i parkova prirode
- Online edukativni kvizovi i vrijedne nagrade
- Edukativna predavanja i prezentacije o zaštiti okoliša i očuvanju prirodne baštine
- Suradnja s javnim ustanovama
- Suradnja s udrugama i sportskim klubovima
- Suradnja sa školama

Blaženka Mavrić Vadlja
Silvija Turk

GRADSKA KNJIŽNICA SAMOBOR

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac

Martina Barišić

mbarisic@gkka.hr

Anita Malkoč Bišćan

anita@gkka.hr

Zelena knjižnica za zeleni grad

Sažetak

Karlovačka gradska knjižnica od samih početaka živi svoju zelenu priču za grad i lokalnu zajednicu. Provodi je u suradnji s udrugama, pojedincima i ustanovama koje se bave i pridonose zaštiti okoliša. Jedna od prvih namjenski izgrađenih knjižnica u nadogradnji 2007. godine dobila je i zelenu oazu na svom krovu, koji je postao mjesto odmora djelatnika i okupljanja korisnika na brojnim zelenim događajima. Zgrada je 2019. godine energetski obnovljena, a cilj je obnove bio smanjenje potrošnje energije. Energetska obnova unaprijedila je energetski razred građevine od E na B kategoriju, smanjila emisiju CO₂ za 97,27 % i omogućila energetsku uštedu od 193.330,00 kWh/god. Ciklusom priča „Pričam zeleno“, radionicama na temu održivog razvoja i eko-radionicama te poticanjem očuvanja prirode, Knjižnica educira buduće naraštaje. Kroz redovnu se djelatnost reciklira sve što je moguće: papir koji se upotrebljava s obje strane za printanje, za crtanje na Odjelu za djecu i mladež, pisanje kratkih bilješki knjižničara... Ambalaža koja stigne u knjižnicu pregledava se i često pretvara u novu korisnu stvar za pojedine odjele te se na taj način smanjuje otpad. Sva pomoćna papirologija pokušava se svesti na minimum pa je uveden *online* upis i učlanjenje: potrebni obrasci popunjavaju se na računalu ili skeniraju kako bi se smanjilo printanje. Aktivnim uključivanjem knjižnice u zaštitu okoliša i edukacijom korisnika knjižnice nastoji se pridonijeti zaštiti okoliša kako bi se budućim naraštajima omogućilo zadovoljavanje svih potreba i kvalitetan život.

Ključne riječi: GKKA, zelena knjižnica, zeleni krov, energetska obnova, recikliranje

Martina Barišić

Dipl. knjižničarka, radi u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac. Radi u odjelu nabave od 2016. godine. U svom radu posebnu pozornost posvećuje poticanju čitanja osoba s teškoćama u čitanju. Sudjeluje u programima s cjeloživotnim učenjem i ekološkom sviješću. Provoditeljica je Nacionalne kampanje „I ja želim čitati!“. Članica je Društva knjižničara Karlovačke županije.

Anita Malkoč Bišćan

Dipl. knjižničarka, radi u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac. Programe vezane za čitanje i promicanje pismenosti vodi od 2012. godine. U svom radu posebnu pozornost posvećuje poticanju čitanja osoba s teškoćama u čitanju. Sudjeluje u programima s cjeloživotnim učenjem i ekološkom sviješću. Aktivna je provoditeljica Nacionalnih kampanja „I ja želim čitati!“ i „Čitaj mi!“. Članica je HKD-ove Komisije za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama te zamjenica predsjednice Komisije u sadašnjem mandatu.

Anita Malkoč Bišćan, Martina Barišić
Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac

ZELENA KNJIŽNICA ZA ZELENI GRAD

- 2019.
- energetska ušteda od 193.330,00 kWh/god
- recikliranje
- energetski razred B (bio E) smanjila se razina CO₂ za 97,27%

2. Zeleni festival: Karlovačka zelena priča, 25. lipnja 2021.
Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac

Knjižnica Velenje, Slovenija

Kata Laštro

kata.lastro@gmail.com

Brina Zabukovnik Jerič

Vlado Vrbič

Zelena knjižnica za zeleno pismenost

Sažetak

Vzgojno - izobraževalni projekt, ki sodi v področje varovanja in ohranjanja kulturne, naravne (zeliščarske) dediščine in jezika. Namenjen je vsem, ki se želijo povezati z naravo na najbolj enostaven način, s pomočjo črk abecede, ki je temelj funkcionalne pismenosti. S tem projektom povezujemo ljudi z naravo, jim odpiramo poti do posebne pismenosti - zelene pismenosti, ki pomeni pismenost za življenje. Po vzoru na naš projekt želimo, da vse knjižnice v Sloveniji postanejo posebni centri, da se v njih, poleg običajne, bralne kulture širi še, srčna zelena kultura, ki je pot k kulturi sožitja vseh živih bitij, ki živijo na planetu Zemlja in vsem, ki šele pridejo za nami. Menimo, da popularizacija zelenih programov in njihove predstavitev, prav v knjižnicah imajo največ moči, da takšne programe in projekte približa zelo široki populaciji obiskovalcev vseh starosti in stopenj izobrazbe in jih na enostaven način privabi, da se z njimi spoznajo in jih na poseben način animira, da se v njih tudi vključijo.

Od leta 2014 so bile izvedene različne dejavnosti. Spodaj navajam le majhen del:

- izdaja knjig iz zbirke Zelena nit;
- junija 2016 je odprla svoja vrata Hiška zelišč, Zeliščarna v Starem Velenju, kot zeliščna posredovalnica informacij o uporabi zelišč v vsakdanjem življenju;
- Zeliščarna, kot mesečni dogodek se izvaja v Knjižnici Velenje od leta 2015;
- potupoča Zeliščarna se izvaja tekom leta v krajih, kjer smo povabljeni, doma in v tujini;
- v letu 2016 je bila v okviru projekta narejena lutkovna predstava Zeliščkoti, ki jo uspešno izvaja KD Smeško iz Celja;
- v letu 2017 je nastal 30 minutni dokumentarni film Zeliščarica, ki pripoveduje o zeliščarskih, vzgojno-izobraževalnih dejavnostih in vključuje tudi medovite rastline, povezava: <https://www.youtube.com/watch?v=f9MZgc-a1BQ>, del filma v obliki zapisa: Taborники na obisku pri zeliščarici na Velenjskem gradu: <https://youtu.be/vCHsII8bdSc>;
- prva uradna predstavitev projekta septembra 2017 na Zelenem Festivalu, NSK Zagreb;
- fotografiske razstave posvečene pomembnim datumom po ekološkem koledarju: Svetovni dan Zemlje, Svetovni dan čebel, Svetovni dan duševnega zdravja, Svetovni dan zdravja, Svetovni dan kulture;
- predstavitev knjig in razstave ilustracij,
- ure pravljic za otroke, branje iz knjig - zbirka Zelena nit;
- razstave izdelkov iz naravnih materialov herbarij – Velenjske glinene ploščice;
- kreativno - ustvarjalne delavnice za otroke in odrasle.

Ključne besede: varovanje kulturne, (naravne) dediščine in jezika, abeceda, zelena pismenost, srčna kultura, zelena kultura

Kata Laštro, avtorica projekta

Rojena 1959 v Zenici (BiH). Diplomirala je na Metalurški fakulteti v Zenici. Andragoško - pedagoško izobrazbo je pridobila na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Ima priznan status

zasebne raziskovalke za vzgojo in izobraževanje. V Velenju (Slovenija) živi in ustvarja od leta 1986. Od leta 2019 je zaposlena v Knjižnici Velenje. Je pisateljica knjig za vse generacije bralcev. Njene knjige so posebne čitanke, abecedniki, v katerih predstavlja posebne abecede: *Zeleno – Zeliščno*, *Čebeljo cvetno*, *Želiščarovičko*, *Cvetno abecedo za dušo*, ki odpirajo poti k zeleni pismenosti, ki nam zagotavlja bolj kakovostno življenje na Zemlji. Je pobudnica medijskih kampanj: *Divja odlagališča v Šaleški dolini*, *Ohranimo velevetni lučnik na Velenjskem gradu*, *Utrgaj me le s pogledom*, scenaristka dokumentarnega filma *Zeliščarica*, oblikovalka idejne zasnove za lutkovno predstavo *Zeliščkoti*. Je ustvarjalka različnih uporabnih in okrasnih izdelkov iz naravnih materialov in didaktičnih pripomočkov, avtorica in oblikovalka posebne noše - lanene obleke za zeliščarico. Že 25 let vodi društvo DPM Levi breg Velenje.

Brina Zabukovnik Jerič, višja bibliotekarka, strokovna sodelavka

Rojena v Slovenj Gradcu, živi na Polzeli. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je diplomirala bibliotekarstvo in filozofijo. Zaposlena je v Knjižnici Velenje, kjer dela kot organizatorka prireditev. Od leta 2019 vodi društvo DBC (Društvo Bibliotekarjev Celje). Ob svojem tekočem delu se nenehno izobražuje in opravlja vrsto dejavnosti, ki spodbujajo širjenje bralne kulture. Od leta 2014 s Kato Laštro aktivno skrbi za organizacijo prireditev v okviru projekta Zelena pismenost, od leta 2017 pa še za vse prireditve iz projekta Zelena knjižnica za zeleno pismenost.

Vlado Vrbič, bivši direktor knjižnice, pomočnik direktorja za program

Rojen v Šoštanju, živi in ustvarja v Velenju. Je diplomirani sociolog. Je priznan kulturni delavec, publicist, pisatelj. Leta 2020 je izdal roman o življenju pesnika in heroja Karla Destovnika Kajuha, ki ga občuduje na prav poseben način.

Do aprila 2021 je delal kot direktor Knjižnice Velenje. Do upokojitve, oktobra 2021, bo po strokovni plati aktivno sodeloval v projektu.

Drugi sodelavci:

Metka Pivk Srdič, višja bibliotekarka, Knjižnica Velenje, vodja službe za delo z bralci, lektorica; Peter Groznik, oblikovanje plakatov, zgibank, Knjižnica Velenje;

Tomo Čonkaš, priprava in oblikovanje promocijskega gradiva, studio MOZAIK, zunanji sodelavec;

Ivan Talajić, pomoč pri pripravi in izdelavi promocijskega gradiva, prevajanje, pomoč pri oblikovanju, Knjižnica Velenje;

Katja Talajić, ilustracije za knjige, zgibanke, plakate, zunanja sodelavka.

Knjižnica Velenje, Slovenija

Kata Laštro

kata.lastro@gmail.com

Brina Zabukovnik Jerič

Vlado Vrbič

Zelena knjižnica za zelenu pismenost

Sažetak

Odgojno-obrazovni projekt koji pripada području zaštite i očuvanja kulturne te prirodne (biljne) baštine i jezika. Namijenjen je svima koji se žele na najlakši način povezati s prirodom, koristeći slova abecede, što je temelj funkcionalne pismenosti. Ovim projektom povezujemo ljude s prirodom, otvaramo put posebnoj pismenosti – zelenoj pismenosti, koja znači pismenost za život.

Želimo da knjižnice u Sloveniji, po uzoru na naš projekt, postanu posebna središta, tako da se u njima, pored uobičajene kulture čitanja, širi i zelena kultura srca, koja je put do kulture suživota svih živih bića koja žive na planetu Zemlji i svih onih koji tek dolaze za nama.

Vjerujemo da popularizacija zelenih programa i njihovih prezentacija, posebno u knjižnicama, ima najveću moć približiti takve programe i projekte vrlo širokoj populaciji posjetitelja svih dobnih i obrazovnih stupnjeva i lako ih privući da se s njima upoznaju i animirati ih na poseban način kako bi i oni bili uključeni u njih.

Od 2014. godine provode se razne aktivnosti. Ovo je samo jedan njihov maleni dio:

- izdavanje knjiga iz zbirke *Zelena nit*
- u lipnju 2016. godine Kuća biljaka u Starom Velenju otvorila je svoja vrata kao biljni informativni centar o upotrebi bilja u svakodnevnom životu
- Zeliščarna se kao mjeseca manifestacija u Knjižnici Velenje održava od 2015. godine
- Putujući program Zeliščarna izvodi se tijekom godine na mjestima na koja smo pozvani, u zemlji i inozemstvu
- u sklopu projekta 2016. godine osmišljena lutkarska predstava pod nazivom Zeliščkoti koju uspješno izvodi Kulturno društvo Smeško iz Celja
- tridesetminutni dokumentarni film Zeliščarica (travarica) snimljen 2017. i govori o obrazovnim aktivnostima o biljkama što uključuje i medonosne biljke; poveznica: <https://www.youtube.com/watch?v=f9MZgc-a1BQ>, dio filma u formatu: *Izviđači u posjetu travarici u dvorcu Velenje*: na: <https://youtu.be/vCHsII8bdSc>
- prvo službeno predstavljanje projekta u rujnu 2017. na Zelenom festivalu, NSK Zagreb
- izložbe fotografija posvećene važnim datumima prema ekološkom kalendaru: Dan planeta Zemlje, Svjetski dan pčela, Svjetski dan mentalnog zdravlja, Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan kulture
- predstavljanje knjiga i izložbe ilustracija iz knjiga
- satovi bajki za djecu, čitanje iz knjiga – zbirka *Zelena nit*
- izložbe proizvoda iz prirodnih materijala, herbarij – Velenjske glinene pločice
- kreativne radionice za djecu i odrasle.

Ključne riječi: zaštita kulturne, (prirodne) baštine i jezika, abeceda, zelena pismenost, srčana kultura, zelena kultura

Kata Laštro, autorica projekta

Rođena je 1959. godine u Zenici (BiH). Diplomirala je na Metalurškom fakultetu u Zenici, a andragoško-pedagoško obrazovanje stekla je na Pedagoškom fakultetu u Mariboru. Ima priznati status privatnog istraživača za obrazovanje.

Od 1986. živi i stvara u Velenju (Slovenija). Od 2019. zaposlena je u Knjižnici Velenje.

Književnica je za sve generacije čitatelja. Njezine knjige posebne su čitanke, abecedariji, koji predstavljaju posebne abecede: Zelenu – biljnu, Pčelinju – cvjetnu, Čarobiljnu, Cvjetnu abecedu za dušu. Uz njihovu pomoć otvara put prema zelenoj pismenosti koja nam pruža bolju kvalitetu života na Zemlji.

Pokretačica je medijskih kampanja: Divlja odlagališta u Šaleškoj dolini, Očuvajmo biljke na Velenjskom gradu – uberi me samo pogledom, scenarij za dokumentarni film Zeliščarica, dizajn ideje za lutkarsku predstavu Zeliščkoti. Autorica je raznih korisnih i ukrasnih proizvoda od prirodnih materijala i didaktičkih pomagala, autorica i dizajnerica posebne nošnje - platnene - lanene haljine za travaricu. Udrugu, DPM Levi Breg Velenje, vodi već 25 godina.

Brina Zabukovnik Jerič, viša knjižničarka, znanstvena suradnica

Rođena je u Slovenj Gradcu, živi u Polzeli. Diplomirala je bibliotekarstvo i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Zaposlena je u Knjižnici Velenje, gdje radi kao organizatorica događanja. Od 2019. vodi udrugu DBC (Udruga knjižničara Celje).

Uz svoj redovni posao, neprestano se educira i provodi niz aktivnosti koje potiču širenje čitateljske kulture.

Od 2014. godine, zajedno s Katom Laštro, aktivno je odgovorna za organizaciju događaja u okviru projekta Zelena pismenost, a od 2017. i za sva događanja iz projekta Zelena knjižnica za zelenu pismenost.

Vlado Vrbič, bivši ravnatelj knjižnice, znanstveni suradnik

Rođen je u Šoštanju, živi i radi u Velenju. Diplomirao je sociologiju na FSPN (Fakultetu za sociologiju, političke znanosti i novinarstvo) u Ljubljani. Priznati je kulturni djelatnik, publicist, književnik. Godine 2020. objavio je roman o životu pjesnika i heroja Karla Destovnika Kajuha, kojem se divi na vrlo poseban način.

Do travnja 2021. radio je kao ravnatelj Knjižnice Velenje. Do umirovljenja u listopadu 2021. aktivno će sudjelovati u projektu.

Ostali suradnici:

Metka Pivk Srdič, viša knjižničarka, tehnička direktorica, Knjižnica Velenje, znanstveni suradnik

Peter Groznik, dizajn plakata, letaka, Knjižnica Velenje,

Tomo Čonkaš, priprema i dizajn promotivnog materijala, studio MOZAIK, vanjski suradnik,
Ivan Talajić, pomoć u pripremi i izradi promotivnog materijala, prijevod, pomoć u dizajnu,
Knjižnica Velenje

Katja Talajić, ilustracije za knjige, letke, plakate, vanjska suradnica

ZELENA KNJIŽNICA ZA ZELENO PISMENOST

VZGOJNO - IZOBRAŽEVALNI PROJEKT:

VAROVANJE IN OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE, NARAVNE (ZELIŠČARSKE) DEDIŠČINE IN JEZIKA

ZELENE ČITanke – SRČNA KULTURA – ZELENA KULTURA ZELENA PISMENOST – PISMENOST ZA ŽIVLJENJE

Zelena pismenost

Rastline, prepletene s črkami. Od A do Ž. A – arnika, B – bela omela, C – ciklama, D – detelja ... , Ž – žajbelj.

Enostavno, kot abeceda, ki jo pozna ves pismeni svet:

**ZELENA ZELIŠČNA ABECEDA, ČEBELJA CVETNA ABECEDA, ZELIŠČAROVNIŠKA ABECEDA,
CVETNA ABECEDA ZA DUŠO PO KAPLIČAH, ABECEDA ZA ŽIVLJENJE.**

**Zelena nit - Rdeča nit
Zemlja - Življenje - Rastline - Človekova vez z naravo**

**DOVOLIMO, DA PISANI SVET RASTLIN, KI ŠE USPEVAJO NA PLANETU ZEMLJA,
OBOGATI ŽIVLJENJE VSEH BITIJ, KI SMO TUKAJ IN VSEH TISTIH, KI PRIDEJO ZA NAMI.**

Avtorka projekta Kata Laštro, ilustracije za knjige in plakate Katja Talajić, oblikovanje Peter Groznik
Sodelovanje: Knjižnica Velenje, Društvo prijateljev mladine Levi breg Velenje, Založba Narava Kranj, junij 2021

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik

Melinda Grubišić Reiter

mgrubisic-reiter@knjiznica-sibenik.hr

Zelena knjižnica u Šibeniku u razdoblju koronavirusa

Sažetak

U sklopu projekata *Zelena knjižnica, Živjeti zdravo i C-change*, od ožujka 2020. do lipnja 2021. održano je više različitih događanja u Gradskoj knjižnici „Juraj Šigorić“ Šibenik, usprkos pandemiji bolesti COVID-19, koja je znatno smanjila broj događanja u Knjižnici. Cilj ovog postera je prikazati, kronološkim redom, događanja koja su realizirana radi edukacije korisnika i promoviranja i populariziranja održiva razvoja.

Vodeći se citatom Georgea Bernarda Showa „Gdje ima volje ima i načina“, ta smo događanja uspjeli organizirati, *online* i uživo, poštujući propisane epidemiološke mjere. Motivirao nas je velik interes naših korisnika za tu temu, stoga smo održali, i u tako nepovoljnim okolnostima, Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem „Uloga knjižnica u promicanju zdravog načina života“. Osim toga, organizirali smo i radionicu malih vrtlara i radionicu izrade drvenog kompostera, likovne radionice i natječaje, ekološku predstavu, stručna predavanja u suradnji s udrugom Zelena mreža aktivističkih grupa i Nenadom Maljkovićem, izložbe fotografija, predstavili eko zbirku knjiga iz fonda Knjižnice, predstavili ekološku slikovnicu *Nizvodno Krkom*, itd.

Ključne riječi: Zelena knjižnica, C-change, održivi razvoj, eko zbirka, mali vrtlari

Melinda Grubišić Reiter

Rođena je u Šibeniku 30. rujna 1969. Diplomirala je na Fakultetu kemije i kemijskog inženjerstva, smjer kemijsko inženjerstvo, u Zagrebu. Zaposlila se u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik 1998. godine. U početku je obavljala poslove informatora na Znanstvenom odjelu Knjižnice, a nakon položenog stručnog ispita (1999. godine) radila je na obradi knjižne građe, katalogizaciji i klasifikaciji. U rujnu 2012. postaje Voditeljica matične službe za narodne i školske knjižnice. Bila je predsjednica Knjižničarskog društva Šibenik u tri mandata. Članica je Radne grupe za Zelene knjižnice od njezina osnutka 2014. godine. Voditeljica je projekata *Zelena knjižnica i Živjeti zdravo*. Također, sudjelovala je na međunarodnom projektu *C-change* u okviru kojeg se Grad Šibenik pridružio gradovima Manchesteru, Mantovi, Wroclavu, Gelsenkirchenu i Aguedi da bi potaknuo podizanje svijesti o onečišćenju i klimatskim promjenama kroz rad u kulturi. Početkom 2020. godine stekla je zvanje višeg knjižničara. Sudjelovala je na edukaciji u Manchesteru koja se održala od 2. do 4. listopada 2019. i izabrana je za trenera, u ime grada Šibenika, koji će educirati djelatnike knjižnice i ostale zaposlenike u kulturi, te korisnike knjižnice do kraja projekta.

U sklopu projekata Zelena knjižnica, „Živjeti zdravo i C-change“, od travnja 2020. do lipnja 2021. održano je više različitih događanja u Gradskoj knjižnici „Juraj Šišgorić“ Šibenik, usprkos pandemiji bolesti COVID-19, koja je znatno smanjila broj događanja u Knjižnici. Cilj ovog posterja je prikazati, kronološkim redom, događanja koja su realizirani radi edukacije korisnika i promoviranja i populariziranja održiva razvoja.

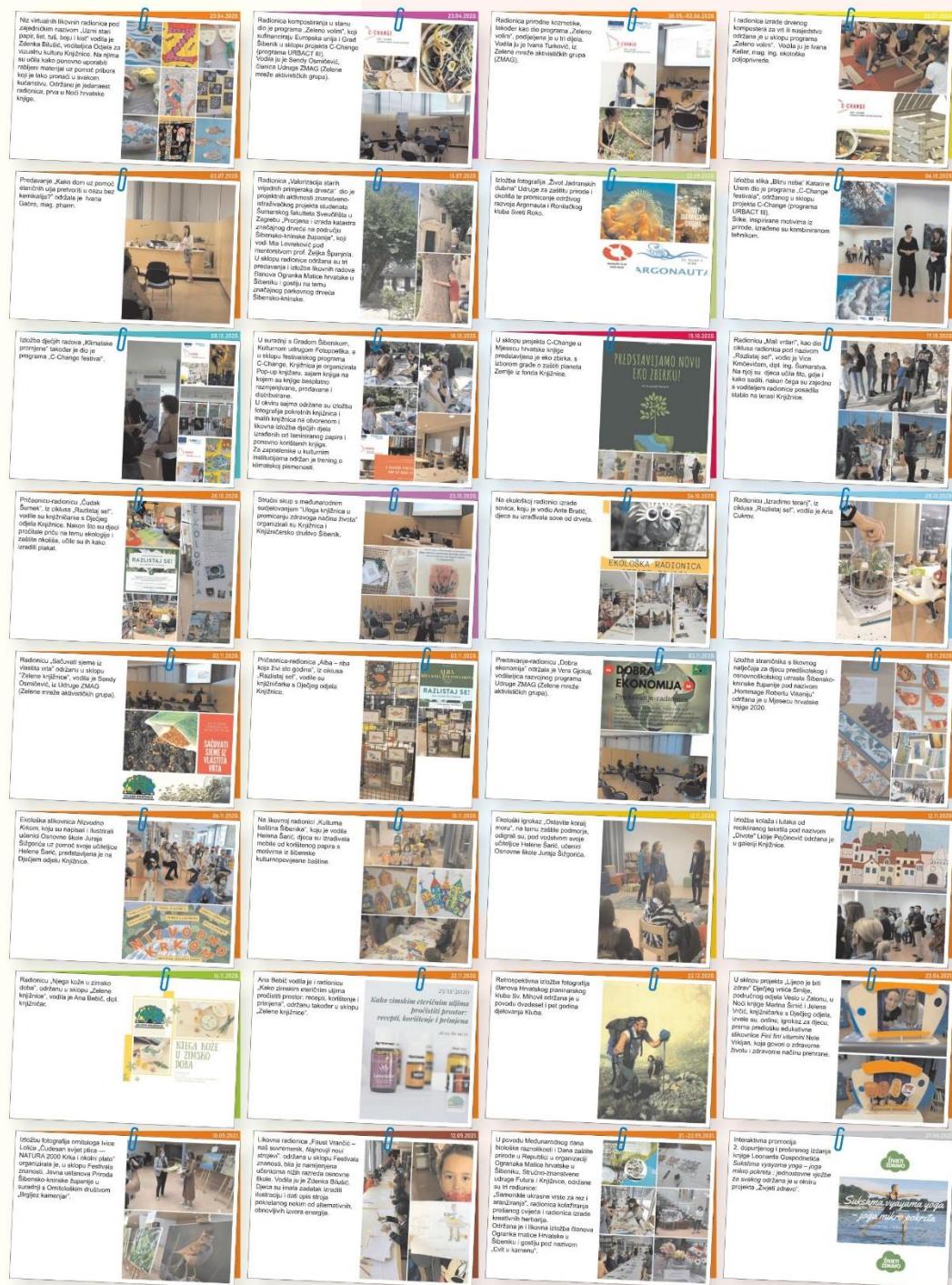
Vodeći se citatom Georgea Bernarda Shawa „Gde ima volje ima i načina“, ta smo događanja uspeli organizirati, onlino i uživo, poštujući propisane epidemiološke mjeru. Motivirao nas je veliki interes naših korisnika za tu temu, stoga smo održali, i u tako nepovoljnim okolišima. Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem „Uloga knjižnica u promicanju zdravog načina života“. Osim toga, organizirali smo i radionicu malih vrtlara i radionicu izrade drenvenog kompostera, likovne radionice i natjecanje, ekoškolu predstava, stručna predavanja u suradnji s udruženjem Zelena mreža aktivističkih grupa, izložbe fotografijama, predstavili eko zbirku knjiga iz fonda Knjižnice, predstavili ekoškolu slikovnicu Nizvodno Krkom itd.

Na taj način Knjižnica je pokazala da je i u teškim vremenima sposobna izvršavati svoju zadatu promocija kulture i obrazovanja, ali i poduzeti potrebe, i ukazivali na važnost zdravog načina života, ipak, tako knjižnice mogu funkcionirati u digitalnom okruženju, ništa ne može zamjeniti susrete uživo.

Gradska knjižnica "Juraj Šišgorić"

ŠIBENIK

Zelena knjižnica u Šibeniku u razdoblju koronavirusa

Melinda Gruždić Reiter, vidi knjižnici,
voditelj Matične službe
mrgrubacic-reiter@knjnjnica-sibenik.hr

Dječji vrtić Grigora Viteza

Božica Knežević

bozica.knezevic1961@gmail.com

Mirta Pucek

mirtapucek@net.hr

Zelenih pet za knjižnicu i svijet

Sažetak

Djelatnici i polaznici Dječjeg vrtića Grigora Viteza s Knjižnicom Knežija surađuju od 2017. godine. Knjižnica je u projektu Zelena knjižnica za zeleni Zagreb, a s obzirom na to da ovaj vrtić funkcionira po eko kodeksu, suradnja je bila razumljiva.

Posterskim izlaganjem predstaviti ćemo petogodišnju suradnju s ovom knjižnicom. Zajedničkim radom trudimo se educirati javnost o zaštiti okoliša i jačati svijest o održivome društvu kroz igraonice, izložbe, lutkarske i kazališne predstave, a od pojave Covida-19 i multimedijalnim projektima.

U suradnji s koordinatoricom biramo teme radionica i materijal koji koristimo (platno, juta, vuna, karton, pluto, kamenčići, školjke, grančice, špage, krpice) te priče sa snažnom eko porukom i temom. Putem web najava pozivamo na druženje i najavljujemo događanja. Imamo povratnu informaciju da prolaznici često zastanu ispred izloga knjižnice i hvale rad i trud vitezica, a velika su podrška i roditelji. Zahvalni smo što je Knjižnica Knežija prepoznala naš rad i angažiranost, to nam je vjetar u leđa da djelujemo još bolje, snažnije i zelenije.

Ključne riječi: djeca, vrtić, knjižnica, ekologija, svijet

Božica Knežević,

Rođena je 20. 1. 1961. u Sanskom Mostu, BiH. Završila je gimnaziju, a potom Predškolski odgoj na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu. Radi u Dječjem vrtiću Grigora Viteza trideset i osam godina. Napredovala je u struci i stekla zvanje odgojitelj savjetnik. Piše pjesme o gradu, ekologiji, djeci, obitelji, voli prirodu i šetnje. Rad s djecom je nadahnjuje i inspirira za nove projekte i radionice.

Mirta Pucek

Rođena je 11. 5. 1976. u Osijeku, Hrvatska. Završila je Jezičnu gimnaziju u Osijeku te studij predškolskog odgoja. Educirana je za Posebni program kinezioloških aktivnosti 2018. godine. Trenerica je znakovnog jezika za bebe „Baby sign“, CAP program, od 2006. godine. Zaposlena je od 1998. godine te voli raditi s djecom zbog čega želi napredovati u struci.

KNJIŽNICA KNEŽIJA

kgz

SURADNJA OD 2017. GODINE

DV GRIGORA VITEZA-ZAGREB

- SVJETIONICI I RASADNICI NOVIH IDEJA ZA ODRŽIVO I ZDRAVO DRUŠTVO
- EDUCIRAJU I BRINU SE O ZAŠTITI OKOLIŠA I PLANETI ZEMLJI

ZELENIH PET ZA KNJIŽNICU I SVIJET

KAZALIŠNE PREDSTAVE

UMJETNOST OD PRIRODNOG MATERIJALA

IZLOŽBE

RADIONICE

ODGOVORNI JA, TI MI, VI-SVI!

PRIČAONICE

LUTKARSKE PREDSTAVE

MULTIMEDIJALNI PROJEKTI

ZEMLJA JE NAŠA KUĆA-DOM

**Božica Knežević, odgojitelj-savjetnik
Mirta Pucek, odgojitelj**

Srednja škola Mate Blažine Labin

Olivera Tadić

ekolja@gmail.com

Majda Milevoj Klapčić

mmilevoj6@gmail.com

Prijavi šporkulju!

Sažetak

Prijavi šporkulju! akcija je proizašla iz zajedničkog rada voditeljice ekološke grupe škole, učenika polaznika eko grupe i knjižničarke. Na temelju istraživačkog zadatka koji su na platformi Google Clasroom – knjižnica Srednje škole Mate Blažine Labin, postavile voditeljice: profesorica voditeljica ekološke grupe u suradnji i knjižničarka, učenici su odlučili osvijestiti ulogu aktivnog građanina te napravili eko akciju. Istraživački zadatak sastojao se je od proučavanja izvora podataka iz časopisa u knjižnici te ostalih izvora knjižne građe o vrstama otpada, utjecaju na okoliš te načinu odlaganja. Ilegalna odlagališta otpada (šporkulje) uzrokuju požare, eksplozije, ozljede i trovanja, šire bolesti, uništavaju prirodu, šume i vode, zdravlje. Cilj je akcije osvještavanje građana, ali i svih nadležnih službi, bez čijeg se zajedničkog djelovanja divljim odlagalištima neće stati na kraj. Problem je nedovoljno razvijen sustav za prikupljanje pojedinih kategorija otpada, a možda i model provedbe kažnjavanja šporkulja. Odbačeni otpad građani mogu prijaviti kroz mrežnu aplikaciju ELOO sustava. Nakon prijave na mrežnu stranicu, potrebno je prijaviti otpad, odabrati županiju, grad/općinu, opisati lokaciju te vrstu otpada. Prijava odbačenog otpada dovršena je nakon priložene fotografije. Putem postera prikazani su podaci s različitim vremenskim razmakom na području grada Labina i okolnih općina. Prijavljeno je 77 ilegalnih odlagališta na kojima je odbačeni otpad, od plastičnih boca do građevinskog materijala. Prijavljivanje ilegalnih otpada mora postati stalni zadatak za spas planeta. Poražavajući je podatak da još nijedan deponij nije očišćen.

Ključne riječi: ekološka kriza, Dan planeta Zemlje, divlji deponiji, ekološka akcija, knjižnica

Olivera Tadić

Diplomirala je na Kemijsko-tehnološkom fakultetu i zadnjih petnaest godina radi u Srednjoj školi Mate Blažine u Labinu, gdje predaje kemiju. Do sada je imala uspjeha na svim razinama u natjecanju iz kemije. Već dugi niz godina mentorira projekte na državnoj razini: GLOBE program i UNESCO – SEMEP program (neki od naslova istraživačkih radova: *Amfore našeg podmorja, Cedar, simbol dugovječnosti i snage, Neka naša Istra blista, ali ne po noći, Biopurifier*) gdje redovito dobiva nagrade za svoj rad. Postigla je iznimne rezultate na međunarodnim projektima (Clean UP the Med and Beach Litter, Lets do it, International Virtual Science Symposium, Legambiente, World Walks for Water). Na međunarodnom projektu ATRIUM PLUS održala je radionicu pod nazivom „Rudarski meni“. Na međunarodnom natjecanju Global Trainer Academy, studenti pod njezinim mentorstvom osvojili su zlatnu medalju u kategoriji znanosti s istraživačkim radom „Plave zastave na našim plažama“. Voditeljica je Međuzupanijskog stručnog vijeća (Istra, Primorsko-goranska i Ličko-senjska županija) programa GLOBE. Članica je Državnog povjerenstva programa GLOBE. Međunarodna je sutkinja u kategoriji znanosti i tehnologije na Global Trainer Academy, International Talents for Global Empowerment i GLOBE International Virtual Science Symposium. Nacionalna je

veleposlanica obrazovanja za Istru te je primila Međunarodnu nagradu za izvrstan rad u području obrazovanja (International Women Awards). Članica je debatnog kluba i aktivno sudjeluje u radu Udruge Labin Art Express XXI, koja provodi aktivnosti na polju obrazovanja djece i mladih.

Majda Milevoj Klapčić

Prof. i dipl. knjižničar mentor. Rođena je 6. 5. 1974. godine u Vinežu, Labin. Osnovnu i srednju školu završila je u Labinu. Diplomu profesora talijanskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Puli stekla je 2003. godine. Od 2004. do 2010. godine zaposlena je na pola satnice na radnom mjestu učitelja talijanskog jezika u Osnovnoj školi „Ivan Goran Kovačić“ u Čepiću. Drugu polovicu radnog vremena zaposlena je u Srednjoj školi Mate Blažine Labin, prvotno na radnom mjestu profesora latinskog jezika (nestručno), kasnije radnom mjestu knjižničara. Upisala je vanredni studij bibliotekarstva pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Godine 2010. diplomirala na Filozofskom fakultetu na temu „Razvijanje predčitalačkih navika u djece predškolske dobi“. Stručni ispit položila je pri Ministarstvu kulture. Od 1. 9. 2012. radi na puno radno vrijeme kao stručni suradnik knjižničar u Srednjoj školi Mate Blažine Labin. Napredovala je u zvanje stručnog suradnika mentora u travnju 2017. godine. Položila je za ECDL certifikat, znanje stranih jezika C1 engleski, te B1 njemački jezik, talijanski materinji jezik. Članica Zajednice Talijana, Unione Italiana. Koordinatorica je europskog projekta Erasmus+ - GLAD, autorica KA1+ projekta „Croactivity for the future“, članica Etwinning zajednice. Članica strukovnih udruga: Društva bibliotekara Istre, Hrvatske mreže školskih knjižničara i Hrvatske udruge školskih knjižničara. Urednica je dvije knjige: „Ona i on“, „Vrajže Istrijanke“, voditeljica školskog debatnog kluba KONTRA i medijske grupe škole te suautorica drugonagrađenog obrazovnog programa iz finansijske pismenosti: „Tonka ekonomka: priručnik za finansijsko preživljavanje tinejdžera“. Dobitnica je pohvalnice za najbolje zamišljeni i realiziran projekt „Ca kantunić“ u knjižničarskoj struci Društva bibliotekara Istre za 2020. godinu te zlatne medalje na 18. međunarodnoj izložbi inovacija ARCA 2020. za projekt re-Book, automatizirane besplatne knjižnice.

Olivera Tadić, prof.mentor
Majda Milevoj Klapčić, prof.mentor

SREDNJA ŠKOLA MATE BLAŽINE LABIN

PRIJAVI "ŠPORKULJU": OD AKCIJE U KNJIZNICI DO AKTIVIRANJA ZAJEDNICE!

PRIJAVI „ŠPORKULJU”!

Od 12.04 do 22.04. a može i dulje...
Pozovi prijatelje, rodbinu sugradane
da se priključe akciji!

<https://eloo.haop.hr/public/otpadi/prijava>

Dan planeta
Zemlja

SŠMB LABIN

<https://eloo.haop.hr/public/otpadi/prijava>

Kako građani mogu prijaviti otpad?
Odbaćeni otpad građani mogu prijaviti kroz mrežnu aplikaciju ELOO sustava.
Koraci za prijavu otpada su:

- posjetiti mrežnu stranicu <https://eloo.haop.hr>
- kliknuti na »Prijavite otpad«
- odabrat Županiju, Grad/Opcinu te opisati lokaciju i vrstu otpada
- upisati svoje podatke: ime, prezime, broj mobitela (osobni podaci nisu obvezni za prijavu)
- priložiti fotografiju odbačenog otpada
- kliknuti na »Pošalji prijavu«

Nakon prijave odbačenog otpada od strane građana komunalni redari zaduženi za lokaciju na kojoj je otpad prijavljen dobijaju obavijest kako bi mogli obraditi prijavu.

Prijava lokacije odbačenog otpada

Županija *

Grad/Opcina *

Opis lokacije i otpada *

Ime i prezime *

Broj mobitela *

PRILOŽITE FOTOGRAFIJU

Broj odabranih slika je 0 od maksimalno 4

Opis lokacije:
Lokacija nedaleko od industrijske zone u Vinici: nekoliko nakačkih otpada od čega ima najviše građevinskog materijala, neslužbice te ponetište organskog otpada.

Naselje: Vinet

Grad/Opcina: LABIN

Status lokacije otpada:
Prijavljen otpad na lokaciji od strane javnosti

Koordinate (HTRS96/TM): (311541.15, 4999002.94)

Opis lokacije:
Šuma na Kapelici

Naselje: Kapelica

Grad/Opcina: LABIN

Status lokacije otpada:
Prijavljen otpad na lokaciji od strane javnosti

Koordinate (HTRS96/TM): (311376.86, 4996153.81)

Opis lokacije:
Prijavljen otpad na lokaciji od strane javnosti

Naselje: Rabač

Grad/Opcina: LABIN

Status lokacije otpada:
Prijavljen otpad na lokaciji od strane javnosti

Koordinate (HTRS96/TM): (316988.29, 4996233.29)

Opis lokacije:
Otpad je pronadjen kod Skitače. Bilo je pobacan staklenim i plastičnim bočicama.

Naselje: Skitača

Grad/Opcina: RAŠA

Status lokacije otpada:
Prijavljen otpad na lokaciji od strane javnosti

Koordinate (HTRS96/TM): (314264.79, 4984876.90)

**ŠTO SE MOŽE
NAĆI NA
KARTAMA**

SRETNI SMU DA JE NAŠ POZIV IZAZVAO REAKCIJU NAŠIH STANOVNIKA.

- LABINŠTINA SE JE ZACRVENILA.
- NAŽALOST JOŠ NUEDNA DEPONUJA NUE CIŠĆENA.
- REZULTATE U PERIODU 12. do 22. 04. PRIKAZALI SMO NA KARTAMA.
- PRIJAVLJIVANJE NAM TREBA BITI STALNI ZADATAK ZA SPAS PLANETE.
- PRIKUPLJENE PODATKE MOŽETE I SAMI POGLEDATI SLJEDEĆI KORAKE NA SLICI.

SVE PRIJAVLJENE LOKACIJE MOŽETE POTRAŽITI NA: <https://eloo.haop.hr/public/>

KORACI ZA PREGLED

1. UBITE U PREGLEDNIK
2. OTVARA SE KARTA
3. POVEĆAJTE KARTU NA ŽELJENO PONOVNO, KLIKOM NA CRVENU OZNAKU LOKACIJE, OTVARA SE OPIS
4. OPIS (Prilog otpada)
5. KLIKOM NA KRUŽICU VRACATE SE NA KARTU

OZNKE NA KARTI

OTPAD NA LOKACIJI
OTPAD UKLONEN
TRENUTNA LOKACIJA OTPADA
PRIJAVA GRAĐANA

**ZABRANJENO
OLAGANJE
OTPADA**

PRIVE POZIVA

09.04.2021. 54

19.04.2021. 76

22.04.2022. 99

**U OČEKIVANJU OZNAKA „OTPAD UKLONJEN“
PRIJAVLJUJEMO I DALJE!**

OŠ Marija Bistrica

Jasna Milički

jasna.milicki@skole.hr

Osnovna škola Dubovac

Ana Sudarević

ana.sudarevic1@skole.hr

„Zeleno“ obrazovanje zajednice i učenje od zajednice u školskoj knjižnici

Sažetak

Kroz realizaciju svoje javne djelatnosti, školska knjižnica ima priliku postati društveni čimbenik s ključnom ulogom podjednako u obrazovanju zajednice u kojoj djeluje, kao i u učenju od iste te zajednice. Platforma za to može biti UN-ova Agenda 2030 koja podrazumijeva korištenje postojećih resursa¹ za ostvarivanje definiranih ciljeva, a knjižnice kao već postojeće kulturne, odgojne i obrazovne ustanove s primarnim zadaćama poticanja čitanja, svih vrsta pismenosti, razvijanja kritičkog mišljenja i cjeloživotnog učenja, postaju ključni partneri u realizaciji programa održivog („zelenog“) razvoja. Realizacija opisanog moguća je kroz tri modela djelovanja: 1) uspostavom partnerske suradnje knjižnice i lokalne zajednice, 2) provedbom samostalnih knjižničnih projekata namijenjenih članovima lokalne zajednice, te 3) kroz aktivno uključivanje knjižnice u postojeće projekte koje provode relevantne ustanove, udruge i organizacije na lokalnoj razini. Ovisno o modelu, uloga knjižnice može biti: ponuda edukativnih materijala koje će oblikovati i/u zajednici promovirati učenici; osmišljavanje sadržaja i provedba različitih aktivnosti koje obuhvaćaju ne samo učenike, već i njihove obitelji te ostale članove lokalne zajednice; knjižnica kao poveznica između školske populacije i stručnjaka iz zajednice sa svrhom proširivanja nastavnih sadržaja. S druge strane, uključenost članova i tijela lokalne zajednice bit će vidljiva u pružanju stručno-logističke podrške knjižnicama i/ili kroz diseminaciju na lokalnoj razini. Time bi se uspostavilo cikličko djelovanje svih aktera te tako podržali napor u ostvarivanju Europskog zelenog plana budući da se uključenost i predanost javnosti navodi kao ključan element za uspjeh plana. Zaključno se može reći da je suradnja formalnih i neformalnih organizacija sa školskim knjižnicama (i školama) izuzetno važna jer osigurava aktivno uključivanje različitih dionika društva, ponajprije mladih, u procese donošenja odluka relevantnih za život zajednice čiji su članovi, što je od ključne važnosti za postizanje značajnijih rezultata u svim oblicima obrazovanja za održivi razvoj.

¹Justinić, Matilda. 2018. Statistički podaci o poslovanju knjižnica u kontekstu UN-ove Agende 2030. : uloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 61/2. 221-237. <https://doi.org/10.30754/vbh.61.2.702> (pristupljeno 14. svibnja 2021.)

Ključne riječi: školska knjižnica, zelena pismenost, lokalna zajednica, suradnja

Jasna Milički

Doktorica znanosti iz znanstvenog polja informacijskih i komunikacijskih znanosti. Svoj je rad u području knjižničarstva usmjerila na obrazovno područje i implementaciju informacijske pismenosti u osnovnoškolsko obrazovanje, a bavi se istraživanjem utjecaja novih medija na čitanje školske populacije. Na tu temu napisala je nekoliko stručnih radova samostalno ili kao

koautor. Sudjelovala je u radu stručne radne skupine za izradu kurikuluma Međupredmetne teme Učiti kako učiti. Interes proširuje u područje osmišljavanja različitih aktivnosti za uključivost ostalih međupredmetnih tema, među kojima i Održivi razvoj u sferi odgoja i obrazovanja.

Ana Sudarević

Profesorica je hrvatskog jezika i književnosti i Informatologije smjer Bibliotekarstvo, diplomirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 2001. godine radi kao školska knjižničarka u OŠ Dubovac u Karlovcu. Redovito napreduje u zvanju – 2009. godine promovirana u zvanje mentora, a 2014. u zvanje savjetnika koje je obnovila 2019. godine. Četrnaest godina (2006. – 2020.) bila je voditeljica Županijskog stručnog vijeća knjižničara osnovnih i srednjih škola Karlovačke županije. Aktivna je članica strukovnih udruga: Hrvatskog knjižničarskog društva – Društva knjižničara Karlovačke županije, Hrvatske udruge školskih knjižničara, Hrvatske mreže školskih knjižničara te Hrvatskog čitateljskog, društva čija je dopredsjednica bila od 2005. do 2012. godine. Članica je uredništva Hrčka, časopisa Hrvatskog čitateljskog društva, koji je uređivala deset godina (2006. – 2016.) te časopisa Kalibar Društva knjižničara Karlovačke županije. Za svoj je rad 2017. godine nagrađena godišnjom nagradom Hrvatske udruge školskih knjižničara „Višnja Šeta“. Posebno područje interesa joj je odgojno-obrazovni rad s učenicima s naglaskom na suvremene tehnologije pa je na tu temu održala brojna izlaganja i radionice te objavila stručne članke. Suvoditeljica je CSSU tečaja Nove tehnologije u radu s djecom i mladima, a samostalno vodi dva CSSU tečaja: Flippity učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara te Struktura i sadržaj mrežnih stranica školske knjižnice. Posljednjih godina prati teme vezane uz zelene knjižnice i zelenu pismenost, posebno u kontekstu školskog knjižničarstva. Suautorica je prvonagrađenog postera „Zelena pismenost u školskoj knjižnici“ na Zelenom festivalu – karlovačka zelena priča 2020. godine.

“ZELENO” OBRAZOVANJE ZAJEDNICE I UČENJE OD ZAJEDNICE U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Jasna Milički / jasna.milicki@skole.hr
Osnovna škola Marija Bistrica, Marija Bistrica
Ana Sudarević / ana.sudarevic1@skole.hr
Osnovna škola Dubovac, Karlovac

Školska knjižnica kroz realizaciju svoje **javne djelatnosti** ima priliku postati društveni čimbenik s ključnom ulogom u obrazovanju zajednice u kojoj djeluje kao i u učenju od iste te zajednice. Platforma za to može biti UN-ova Agenda 2030.

Suradnja formalnih i neformalnih organizacija sa školskim knjižnicama (i školama) osigurava aktivno uključivanje različitih dionika društva, ponajprije **mladih**, u procese donošenja odluka relevantnih za život zajednice čiji su članovi, što je od ključne važnosti za postizanje značajnijih rezultata u svim oblicima obrazovanja za održivi razvoj.

PODRŠKA

stručna podrška knjižnici u proširivanju nastavnih sadržaja

EDUKACIJA

nastavni programi, međupredmetne teme i korelacije u knjižnici
ciljane aktivnosti i projekti u knjižnici i u suradnji s knjižnicom

UKLJUČIVANJE

aktivno uključivanje dionika u procese donošenja odluka relevantnih za život zajednice

EDUKACIJA

Tri modela djelovanja:

partnerska suradnja između knjižnice i lokalne zajednice

provedba samostalnih knjižničnih projekata namijenjenih članovima lokalne zajednice

aktivno uključiti knjižnicu u postojeće projekte koje provode relevantne ustanove, udruge i organizacije na lokalnoj razini

UKLJUČIVANJE

aktivno uključivanje dionika u procese donošenja odluka relevantnih za život zajednice

SENZIBILIZACIJA

primjenom stecenih spoznaja u svakodnevnoj praksi senzibilizira se uže okruženje (obitelj)

Knjižnica Srednje škole Mate Blažine Labin

Majda Milevoj Klapčić

mmilevoj6@gmail.com

re-Book, male zelene slobodne knjižnice

Sažetak

Male zelene automatizirane slobodne knjižnice rezultat su ideje potaknute od strane knjižničarke Srednje škole Mate Blažine Labin, Majde Milevoj Klapčić. Zadatak za praćenje stanja popunjenošti više malih slobodnih knjižnica zadala je Petru Dundari, učeniku svoje škole. Rezultat je start up re-Book. Knjižnice za besplatnu posudbu postavljaju se na javna mesta, a svatko može uzeti knjige, čitati ih, vratiti i donirati svoje knjige. Knjižnice treba netko nadzirati i, po potrebi, dopunjavati knjižnom građom. Problem se pojavljuje u nadzoru popunjenošti, a posebice ako jedna osoba nadzire više kućica na više raspršenih lokacija. Kreirana je inovacija koja rješava taj problem. Putem senzora utvrđuje se popunjenošć knjižnice, a taj se podatak šalje SMS-om na mobitel osobe zadužene za dopunjavanje. Sustav se napaja baterijom koja se puni solarnim panelom. Ideja je poticanje postavljanja malih besplatnih knjižnica na što više lokacija u Istri i cijeloj Hrvatskoj. Na taj se način potiče čitanje koje je u skladu s nacionalnom kampanjom te pruža dostupnost knjiga na širem području koje nije pokriveno redovnom knjižničnom mrežom. S ovom inovacijom projektom start up re-Book Petar je sudjelovao je na 1. natjecanju Jutarnji DIGI award, bio u finalu Ideje godine 2020., dobio je zlatnu medalju na Međunarodnoj izložbi inovacija ARCA 2020. a trenutačno sudjeluje u radu Algebra startup Lab inkubatora kao 13. generacija polaznika (finale je 20. 5. 2021.).

Ključne riječi: male slobodne knjižnice, inovacija, start up re-Book, održivost

Majda Milevoj Klapčić

Prof. i dipl. knjižničar mentor. Rođena je 6. 5. 1974. godine u Vinežu, Labin. Osnovnu i srednju školu završila je u Labinu. Diplomu profesora talijanskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Puli stekla je 2003. godine. Od 2004. do 2010. godine zaposlena je na pola satnice na radnom mjestu učitelja talijanskog jezika u Osnovnoj školi „Ivan Goran Kovačić“ u Čepiću. Drugu polovicu radnog vremena zaposlena je u Srednjoj školi Mate Blažine Labin, prvotno na radnom mjestu profesora latinskog jezika (nestručno), kasnije radnom mjestu knjižničara. Upisala je vanredni studij bibliotekarstva pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Godine 2010. diplomirala na Filozofskom fakultetu na temu „Razvijanje predčitalačkih navika u djece predškolske dobi“. Stručni ispit položila je pri Ministarstvu kulture. Od 1. 9. 2012. radi na puno radno vrijeme kao stručni suradnik knjižničar u Srednjoj školi Mate Blažine Labin. Napredovala je u zvanje stručnog suradnika mentora u travnju 2017. godine. Položila je za ECDL certifikat, znanje stranih jezika C1 engleski, te B1 njemački jezik, talijanski materinji jezik. Članica Zajednice Talijana, Unione Italiana. Koordinatorica je europskog projekta Erasmus+ - GLAD, autorica KA1+ projekta „Croactivity for the future“, članica Etwinning zajednice. Članica strukovnih udruga: Društva bibliotekara Istre, Hrvatske mreže školskih knjižničara i Hrvatske udruge školskih knjižničara. Urednica je dvije knjige: „Ona i on“, „Vrajče Istrijanke“, voditeljica školskog debatnog kluba KONTRA. i medijske grupe škole te suautorica drugonagrađenog obrazovnog programa iz finansijske pismenosti: „Tonka ekonomka: priručnik za finansijsko preživljavanje tinejdžera“. Dobitnica je pohvalnice za najbolje

zamišljeni i realiziran projekt „Ca kantunić“ u knjižničarskoj struci Društva bibliotekara Istre za 2020. godinu te zlatne medalje na 18. međunarodnoj izložbi inovacija ARCA 2020. za projekt re-Book, automatizirane besplatne knjižnice.

re-Book male slobodne knjižnice

ŠTO JE KNIŽNICA ZA BESPLATNU POSUDBU?

- kućice s knjigama koje se postavljaju na javnim mjestima
- svatko može uzeti knjigu, čitati je, vratiti je i po želji pridodati i pokoju vlastitu knjigu
- male knjižnice bez članarine, bez zakasnine
- rade svaki dan u godini, danju i noću.

POTEŠKOĆE U NADZIRANJU

- knjižnica se puni knjigama doniranim od strane korisnika
- ne može se oslanjati samo na takav način popunjavanja fonda
- netko ih treba nadzirati i po potrebi dopunjavati
- osobi koja je zadužena za popunjenošć knjižnici bitna je informacija koliko je kućica popunjena
- problem je još veći ako osoba nadzire više raspršenih knjižnica

RE-BOOK KNJIŽNICE

- re-Book knjižnice su knjižnice za slobodnu posudbu
- sadrže sustav za obavljanje o popunjenošći
- sustav redovito ili na zahtjev, utvrđuje popunjenošć knjižnice
- taj se podatak šalje SMS-om na mobitel osobe zadužene za dopunjavanje
- time smo riješili problem nadzora popunjenošći

ZAŠTO POSTAVITI RE-BOOK KNJIŽNICU?

- omogućuje 24 satnu besplatnu dostupnost knjiga svojim korisnicima
- potiče čitanje lokalnog stanovništva u skladu s nacionalnom kampanjom
- obogaćuje turističku ponudu naših turističkih destinacija
- dobivanje certifikata „Book friendly“ destinacije (turističke zajednice)

SUSTAV ZA NADZOR
SASTOJI SE OD:

- kompjuterske softvera
- sustava za upravljanje
- komunikacijskog sustava
- sustava za napajanje (baterija i solarni panel)

TKO SU NAŠI KUPCI I KORISNICI?
Neki od korisnika su:

- turističke zajednice
- jedinice lokalne samouprave
- ostali zainteresirani investitori

KORISNICI KNJIŽNICA:

- lokalno stanovništvo
- domaći turisti
- strani turisti

GDJE ĆE SE NALAZITI PRVE RE-BOOK KNJIŽNICE?
ZAHVALJUJUĆI ZAŠTITU PROIZVODA DO SADA SU ISKAZALI:

- TZ Kršan - dvije lokacije (Kršan i Plomin)
- Grad Labin
- DMC Lamparna - Labin
- Gradska knjižnica Pazin

SURADNJA S TVRTKOM „SOBOČAN“
- dospjeli smo suradnju s tvrtkom SOBOČAN-Interjeri d.o.o.

- proizvodnja malih knjižnica u više varijanti
- za potrebe suradnji odabran je najjednostavnija varijanta

Autorica: Majda Milevoj Klapčić, prof. i dipl.knjž. mentor, Srednja škola Mate Blažine Labin

2021.
Godina
čitanja

BILJEŠKE

SADRŽAJ

Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem na temu promjena u prirodi nastalih pod utjecajem prirodnih katastrofa i čovjeka, pozvana izlaganja:

Ribe hrvatskog podzemlja, dr. sc. Goran Jakšić, Javna ustanova Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac.....	6
Voda u podzemlju krša, izv. prof. dr. sc. Neven Bočić, Zavod za fizičku geografiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.....	8
O seizmologiji i potresima (u Hrvatskoj i knjižnicama), doc. dr. sc. Iva Dasović, Geofizički zavod Andrije Mohorovičića, Geofozički odsjek Pridodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu	9
Knjižnica Šentvid – koncept zelene knjižnice, mag. Ana Zdravje, voditeljica Knjižnice Šentvid, Gradska knjižnica Ljubljana	10
Edukacija kao osnova funkcionalnog sustava zaštite prirode, dr. sc. Leopoldina Dakić, prof. biologije, Javna ustanova Natura Viva za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije.....	14

Posterska izlaganja na temu "Knjižnice i zaštita okoliša":

Zeleni knjižničari posluju zeleno, Jasmina Sočo i Blaženka Klemar Bubić, Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.....	18
Zeleni knjižničari posluju zeleno II, Lana Zrnić i Elvira Gotal, Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.....	20
Reciklirajmo da ne izumremo!, Melita Nađ, Katarina Jukić i Andreja Grošelj, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek.....	22
Za(sad) za budućnost – Zeleni kutak za zelenu pismenost, Daniela Skoković i Mladen Majstorović, Narodna biblioteka Požega, Srbija.....	24
Volim prirodu, Silvija Turk i Blaženka Mavrić Vadlja, Gradska knjižnica Samobor.....	26
Zelena knjižnica za zeleni grad, Martina Barišić i Anita Malkoč Bišćan, Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac.....	28
Zelena knjižnica za zelenu pismenost, Kata Laštro, Brina Zabukovnik Jerič i Vlado Vrbič, Knjižnica Velenje, Slovenija.....	30
Zelena knjižnica u Šibeniku u razdoblju koronavirusa, Melinda Grubišić Reiter, Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić" Šibenik.....	35
Zelenih pet za knjižnicu i svijet, Božica Knežević i Mirta Pucek, Dječji vrtić Grigora Viteza, Zagreb.....	37

Prijavi šporkulju!, Olivera Tadić i Majda Milevoj Klapčić, Srednja škola Mate Blažine Labin.....	39
"Zeleno" obrazovanje zajednice i učenje od zajednice u školskoj knjižnici, Jasna Milički, Osnovna škola Marija Bistrica, i Ana Sudarević, Osnovna škola Dubovac, Karlovac.....	42
re-Book, male zelene slobodne knjižnice, Majda Milevoj Klapčić, Knjižnica Srednje škole Mate Blažine Labin.....	45

